

कान्तिपुर

सातै प्रदेशबाट एकैसाथ प्रकाशित

वर्ष ३० अंक ३४३

२० माघ २०७६ शुक्रवार माघ शुक्लपक्ष त्रयोदशी

नेपाल संवत् १९४३

राष्ट्रिय संस्करण

KANTIPUR, Nepali National Daily, Friday, February 3, 2023

पृष्ठ १२

१० रूपैयाँ

गृह 'युद्ध' ले सरकार बन्धक

● आम निर्वाचनपछि बनेको सरकार आर्थिक, सामाजिक मुद्दामा केन्द्रित हुनुपर्नेमा गठबन्धनभित्रको अविश्वासले कुहिराको कागजस्तै

● रास्वपाले फेरि दियो दुईदिने अल्टिमेटम, लामिछानेको मागमा ओलीको साथले गठबन्धन समस्यामा परेको पार्टी बैठकमा प्रधानमन्त्रीको 'ब्रिफिङ'

● वसिष्ठा शर्मा (काठमाडौं)

- गृह मन्त्रालय नपाए सरकारबाट बाहिरिने राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीको चेतावनी।
- नदिने प्रधानमन्त्रीको अडान।
- रविलाई नै गृह दिलाउन एमाले अध्यक्ष ओलीको जोडबल।
- नदिने प्रधानमन्त्रीको अडान।
- दुई दिनपछि सरकार छाड्ने अर्को 'अल्टिमेटम'।

सरकार गठन भएको डेढ महिना भएको छैन, तर सरकार यस्तै खबरको स्रोत बनेको छ। आम निर्वाचनपछि बनेको सरकार आर्थिक, सामाजिक मुद्दामा केन्द्रित हुनुपर्नेमा

गठबन्धनभित्रको दाउपेचको बन्धक बनेको छ।

नेपालको वैधानिक नागरिकताविना प्रतिनिधिसभा सदस्यमा निर्वाचित रास्वपा सभापति रवि लामिछानेका सबै सार्वजनिक पद सर्वोच्च अदालतले खारेज गरिदिएपछि सरकार कुहिराको कागजस्तो बनेको हो। सर्वोच्चको फैसलालगतै नेपाली नागरिकता प्राप्त गरेका लामिछानेलाई गैरसांसदका रूपमा मन्त्री बनाउने कि नबनाउने र गृह मन्त्रालय दिने कि नदिने भन्ने विवादले गठबन्धनको जग नै हल्लाडिदिएको छ।

प्रधानमन्त्री एवं माओवादी अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालले विहीवार पार्टी बैठकमा गृह मन्त्रालयकै कारण गठबन्धन जोखिममा पर्न सक्ने संकेत गरेका छन्। स्थायी कर्मिटी बैठकमा दाहालले रविकै विषयमा एमाले अध्यक्ष केपी

शर्मा ओलीको अडानका कारण गठबन्धनमा समस्या भएको 'ब्रिफिङ' गरेका थिए।

'पहिला सहमति गर्दा गृहमन्त्री रविजीलाई दिएका हो, उहाँको पार्टीलाई होइन। प्रधानमन्त्री माओवादीले पाएकाले मैले पार्टीबाट अर्को कुनै नेतालाई प्रधानमन्त्री बनाउन सक्छु तपाईंहरू मान्नुहुन्छ भनेर मैले केपीजीलाई सोधेको थिएँ, उहाँले त्यस्तो त मिल्दैन भन्नुभयो,' दाहाललाई उद्धृत गर्दै स्थायी कर्मिटीका एक सदस्यले भने, 'तर लगत्तै विराटनगर गएर उहाँले नै गृहमन्त्री रविलाई नै बनाउनुपर्छ भन्नुभयो। ओलीजी समझदारी कायम गर्नेतिर भन्दा पनि विगानैतिर लाग्नुभएको छ। तर, अहिलेको अवस्थामा रविजीलाई गृहमन्त्री बनाउन सकिन्न भन्ने प्रस्ट छ।' **बाँकी पृष्ठ ११**

लामिछाने पार्टीभित्रै अफ्यारोमा

● जयसिंह महारा (काठमाडौं)

राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीका सभापति रवि लामिछानेले गृह मन्त्रालय नपाए सरकार छाड्ने अडानबाट तत्काललाई पछि हटेका छन्। पार्टी केन्द्रीय समिति र संसदीय दलको संयुक्त बैठकमा मन्त्री र अधिकांश सांसदले 'हतारमा निर्णय गरेर फुर्सदमा पछुताउने' नीति नलिनु जोड गरेपछि लामिछाने पछि हटेका हुन्।

बैठकमा लामिछानेले पूर्वसहमतिअनुसार गृह नपाएको भन्दै सरकारबाट बाहिरिने प्रस्ताव राखेका थिए। त्यसपछि बोलेका मन्त्री र सांसदले गृह नपाएकै कारण सरकारबाट बाहिरिँदा गलत सन्देश जाने तर्क गरेका थिए। उनीहरूले प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल, उच्चस्तरीय संयन्त्र संयोजक केपी शर्मा ओलीसँग थप संवाद गर्नुपर्ने मत राखेका थिए।

'सरकारबाट तत्काल हटे कसरी र कच्चा व्यवहार हुन्छ भन्ने अधिकांशको

धारणा थियो,' एक केन्द्रीय सदस्यले भने, 'त्यसपछि सरकारबाट बाहिरिने निर्णय दुई दिनका लागि स्थगित भयो।'

महामन्त्री मुकुल ढकाल र केन्द्रीय सदस्य दीपक बहरालगायतको जोड भने सरकारबाट बाहिरिने पक्षमा थियो। 'केही केन्द्रीय सदस्य र सांसदले सभापतिले जे भने पनि मान्छु भन्ने धारणा राख्नुभयो,' ती केन्द्रीय सदस्यले भने। बैठकमा मन्त्रीहरू शिशिर खनाल, डीपी अर्याल, राज्यमन्त्री तोसमा कार्की र सांसदहरू सन्तोष परियार, मनीष भा, सोविता गौतम, विराजभक्त श्रेष्ठलगायत ३९ जना उपस्थित थिए।

केन्द्रीय सदस्य र सांसदहरूको धारणा सुनिसकेपछि सभापति लामिछानेले गृहमन्त्री को हुने भन्ने किटान नभएको बताएका थिए। 'मन्त्रालयमा व्यक्तिको कुरा गरेका छौं र ? मै जानुपर्छ भनेका छौं र ?' एक केन्द्रीय सदस्यले उनको भनाइ उद्धृत गरे। **बाँकी पृष्ठ ११**

मोलि
लुम्बिनी प्रदेश विशेष

- समुन्नतिका आधार
- लुम्बिनी बन्दा बन्ध देश
- महिलाका मुद्दा
- सद्भावको सहर
- सीमाञ्चल सम्बन्धको लाभ
- पहाडका पूर्वाधार
- पहिचानको पर्खाइ
- पहाडको गाथा
- श्रम संसार
- शिक्षामा फड्को
- कोइलाबास कहानी
- सुस्ताको दुःख
- रुपन्देहीको रुपान्तरण
- सहर सबैको रहर

क्रिकेट फिक्सिडमा जेलिएको क्यान सन्दीपसँग पनि 'फिक्सिड' गर्दै

नेपाल टी-२० लिगमा भएको मिलेमतोमा क्यान नेतृत्वको राजीनामा माग भइरहेको र क्यान विघटन गर्न राखेपको छानबिन कार्यदलले सिफारिससमेत गरेको अवस्थामा सन्दीपलाई खेलमा फर्काउन प्रयत्न

● तुफान ग्योपाणे (काठमाडौं)

नेपाल टी-२० लिगमा भएको 'स्पट फिक्सिड' र 'अनलाइन बेटिङ' विवादमा मुछिएको नेपाल क्रिकेट संघ (क्यान) ले नाबालिग बलात्कारको अभियोग लागेका पूर्वकप्तान सन्दीप लामिछानेलाई राष्ट्रिय टिममा फर्काउने प्रक्रिया सुरु गरेको छ। क्यानको मंगलबार पोखरामा बसेको बोर्ड बैठकले निलम्बन फुकुवा गरेलगत्तै लामिछानेलाई बन्द प्रशिक्षणमा समेत डाकिएको छ।

जिल्ला अदालतले बलात्कार अभियोगमा पुर्पक्षका लागि थुनामा पठाएकामा गत पुस २८ मा उच्च अदालतले लामिछानेलाई २० लाख धरौटीमा छाडेको थियो। त्यसैबिच महान्यायाधिवक्ता कार्यालयले सर्वोच्च अदालतमा दिएको निवेदनमा आज (शुक्रवार) सुनुवाइको पेसी तोकिएको छ। नेपाली क्रिकेट टिमका प्रमुख छनोटकर्ता दीपेन्द्र चौधरीले लामिछानेलाई बन्द प्रशिक्षणमा बोलाइएको बताएका छन्। लामिछानेलाई राष्ट्रिय टिममा फर्काउने प्रक्रियाअन्तर्गत विहीवार बन्द प्रशिक्षणमा बोलाइएका २० खेलाडीको सूचीमा राखिएको हो।

भारतीय कम्पनी सेभेन श्री स्पोर्ट्ससँगको साभेदारीमा क्यानले आयोजना गरेको नेपाल टी-२० लिगमा भएको अनियमितता, फिक्सिड र बेटिङबारे नेपाल प्रहरीको केन्द्रीय अनुसन्धान ब्युरो (सीआईबी) र अन्तर्राष्ट्रिय क्रिकेट परिषद् (आईसीसी) ले अनुसन्धान गरिरहेका छन्। राष्ट्रिय खेलकूद परिषदले गठन गरेको छानबिन कार्यदलले टी-२० लिग आयोजनाका क्रममा नेपालको प्रचलित कानूनविपरीत सम्झौताहरू भएको ठहर गरिसकेको छ। त्यसपछि आयोजित प्रतियोगितामा मिलेमतो र सट्टेबाजी भएको विषयमा गम्भीर अनुसन्धानमा तानिनुपर्ने क्यान नेतृत्व फौजदारी अभियोग लागेका खेलाडीको प्रतिबन्ध फुकुवा गर्दै राष्ट्रिय टिममा सहभागी गराउन जोडतोडले लागेको देखिएको छ।

आगामी फेब्रुअरी १४ देखि २१ सम्म काठमाडौंको कीर्तिपुरमा आयोजना हुने नेपाल-नामिबिया र स्कटल्यान्डबीचको विश्वकप लिग-२ को त्रिकोणात्मक शृंखलाका लागि बन्द प्रशिक्षणमा लामिछानेलाई सहभागी गराइएको क्यानले विहीवार जनाएको छ। क्यानका फिटनेस ट्रेनर, फिजियो र प्रशिक्षकले शुक्रवार लामिछानेको

सर्वोच्चमा तोकिएको पेसीमा सुनुवाइको समेत प्रतीक्षा नगरी क्यानले नाबालिग बलात्कारको अभियोग लागेका सन्दीप लामिछानेलाई बोलायो बन्द प्रशिक्षणमा

अवस्था हेरेपछि उनी खेल योग्य रहे/नरहेको ठहर गर्नेछन्। शुक्रबार सर्वोच्च अदालतले लामिछानेलाई काठमाडौं जिल्ला अदालतमा उनीविरुद्धको मुद्दाको अन्तिम टुंगो नलाग्नुजेलै थुनामा राख्नुपर्ने भनी महान्यायाधिवक्ता कार्यालयले पेस गरेका प्रमाण र तर्कहरूलाई परीक्षण गर्दै छ।

उच्च अदालतले लामिछानेविरुद्ध तत्काल प्राप्त प्रमाणमा उनी दोषी देखिन सक्ने अवस्था रहेको स्वीकार गरे पनि उनलाई धरौटीमा छाडेको थियो।

नेपालको कानूनमा तीन वर्षभन्दा बढी कैद हुन सक्ने मुद्दामा तत्काल प्राप्त प्रमाणका आधारमा दोषी देखिने अभियुक्तलाई थुनामा राखेर मुद्दाको कारबाही गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। लामिछानेलाई धरौटीमा छाड्ने उच्च अदालतको आदेश यस्तो कानून र सर्वोच्च अदालतको नजिकको समेत विपरीत रहेको भन्दै महान्यायाधिवक्ता कार्यालय सर्वोच्च पुगेको हो।

महान्यायाधिवक्ताको कार्यालयले सर्वोच्च अदालतमा पेस गरेका प्रमाण, प्रचलित कानून र अभियुक्तलाई थुनामा राखेर मुद्दाको पुर्पक्ष गर्नेसम्बन्धी आफ्नै नजिरहरूका आधारमा सर्वोच्चले लामिछानेलाई थुनामा पठाउने सम्भावना बाँकी नै छ। सर्वोच्चमा तोकिएको पेसीमा सुनुवाइको समेत प्रतीक्षा नगरी क्यानले लामिछानेलाई बन्द प्रशिक्षणमा बोलाएको हो। सर्वोच्चले पनि उच्च अदालतले जस्तै लामिछानेलाई थुनामा राख्न आवश्यक देखेन भने पनि उनीविरुद्ध लागेको अभियोगमा लामिछानेले सफाई पाएको ठहरैन। उनीविरुद्ध लागेको अभियोग र त्यससँग सम्बन्धित सम्पूर्ण प्रमाणको मूल्यांकन काठमाडौं जिल्ला अदालतमा हुनेछ।

बलात्कारजस्तो जघन्य अपराधको टुंगो नलाग्दै लामिछानेलाई राष्ट्रिय टिममा फर्काइँदा त्यसले अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा समेत प्रश्न उठाउने जोखिम छ। आगामी मार्चमा अस्ट्रेलियाको पुरुष क्रिकेट टिमले यूईएम अफगानिस्तानसँग खेल्ने तय भएकामा अफगानिस्तानमा नाजुक महिला अधिकारको अवस्थाप्रति प्रश्न उठाउँदै अस्ट्रेलियाले उक्त खेलमा सहभागी नहुने निर्णय गरेको छ। स्कटल्यान्ड वा नामिबियाले पनि लामिछानेको अवस्थामा प्रश्न उठाउँदै नखेल्ने घोषणा गरे भने त्यसले विश्वकप लिग-२ को त्रिकोणात्मक शृंखला आयोजना गर्दै गरेको नेपाली क्रिकेटका लागि थप जोखिम निम्त्याउनेछ। अभियोग कायमै रहँदा लामिछानेले राष्ट्रको प्रतिनिधित्व कसरी गर्न सक्छन् भन्ने प्रश्न उठेको छ।

लामिछानेमाथि गत भदौ ५ मा एक नाबालिगलाई काठमाडौंको तिलगंगास्थित होटलमा लगेर बलात्कार गरेको अभियोग छ। राष्ट्रिय क्रिकेट टिमको नेतृत्व गरेर ट्वान्टी-२० अन्तर्राष्ट्रिय खेलका लागि केन्या उड्नु अघिल्लो साँघु उनी क्लोज क्याम्पबाट निस्केर नाबालिग बलात्कारमा मुछिएका हुन्। **बाँकी पृष्ठ ११**

NEPAL'S FIRST
DRY HOPPED
PILSNER BEER
WITH 100% GERMAN MALT

NO ADDITIVES OR PRESERVATIVES ADDED

f o BARAHSINGHE

पिली : युद्ध बिसिएर पर्यटनतिर

पिलीलाई युद्ध पर्यटकीय क्षेत्र बनाउने घोषणा गरेको एक दशक बित्यो । ३ करोड खर्च भए पनि देखिने उपलब्धि छैन । प्रशासनिक भवन वर्षाले क्षतिग्रस्त छ भने शौचालय प्रयोग नहुँदै जीर्ण बनेको छ ।

■ तुलाराम पाण्डे (पिली, कालीकोट)

माओवादी आक्रमणको अन्तिम निसाना बनेको थियो, कालीकोटको पिली । यहीँको सुक्खा डाँडोमा हरियाली फर्काउन स्थानीयले ३ वर्षअघि लोप्टा, कडाइना, खयर, सल्लो, सिमौलगायतका ५ हजारभन्दा बढी विरवा रोपेका थिए । माघ पहिलो साताको आगोले जलेपछि कोप डाँडो कालो बनेको छ ।

१० वर्षे दृन्दले थलिएको पिलीको उजाड डाँडो हरियाली बनाउन स्थानीयले निकै दुःख गरेका थिए । आफ्ना पालामा विरवा रोपे पनि आगलागीबाट जोगाउन नसकेको खाडाचक्र-७ पिलीका पूर्ववडाध्यक्ष रजवहादुर मल्ल बताउँछन् । 'गाँगीमा पानी बोकेर जगाएका सबै विरवा मरे,' उनले भने, 'वन डडेको सबैले देखे तर मन डडेको कसैले देखेनन् ।'

पिलीलाई युद्ध पर्यटकीय क्षेत्र बनाउने घोषणा भएको भन्दा एक दशक बित्यो । तर, कार्यान्वयनमा सरकारले हिलाइ गरेकामा मल्लको चिन्त दुखाइ छ । तर काम जहाँको त्यहीँ अड्किएपछि स्थानीय निराश छन् । अहिलेसम्म युद्ध पर्यटकीय क्षेत्र पिलीको नाममा ३ करोड खर्च भए पनि देखिने उपलब्धि केही नभएको स्थानीय हरिवहादुर मल्लले बताए । उनका अनुसार बनेका संरचना पनि जीर्ण हुँदै गएका छन् । कोप डाँडामा बनाइएको चारकोठे प्रशासनिक भवन भएको असोजको वर्षाले क्षतिग्रस्त छ भने शौचालय प्रयोग नहुँदै जीर्ण बनेको छ । 'कुनै बेला प्रहरी र सेना देखेनिसितै हामी घरभित्र लुकेका थियौँ कि त जंगलतिर कुद्थ्यौँ,' उनले भने, 'माओवादी गाउँ पसे भने भाँगेगत हुन बाध्य पार्ने हुन् कि श्रम गर्न खटाउने हुन् भन्ने पिरलो हुन्थ्यो ।'

दृन्दमा खराबी भएको पिलीको समृद्धिका कसैले वास्ता नगरेको ५० वर्षीया मिमकोशा मल्लले बताइन् । 'हाम्रा दुख त उस्ताइ (उस्ते) छन्,' उनले भनिन्, 'सुखका दिन आउनुछन् भन्नाइछन् आउँछन् भन्थे, भेट्टा रयाछन् ।' उनले व्यवस्था फेरिए पनि आफूहरूको दुःख उस्ते भएको बताइन् । गाउँमा सडक र खानेपानी सुविधा पुगे पनि अरू विकासको अनुभूति गर्न नसकेको उनीजस्ता गाउँलेको भनाइ छ ।

कर्णाली राजमार्ग निर्माणका क्रममा ०६१ चैतमा 'कर्णाली राजमार्ग सडक निर्माण कार्यदल' स्थापना गरिएको थियो । माओवादीले देशभरिको शांतिकेन्द्रित गरी पिली क्याम्पमा २३ साउन २०६२ मा आक्रमण गर्दा सेनाले ठूलो संख्यामा मानवीय र भौतिक क्षति भोग्नुपयो । पिली आक्रमणमा सडक खन भर्ना गरिएका अर्धसैनिकसहित तत्कालीन सेनाका ७ जनाले ज्यान गुमाए । स्थानीय रामन ठेकेदार शांति मल्लको माओवादीले टाउको काटे भने वारि पिलीबाट सेनाले हानेको गोली लागेर तिला नदी पारि ओलगेलाका कर घर्तीले पनि ज्यान गुमाए । पिलीमा माओवादीतर्फ पनि दुई दर्जनभन्दा बढीले ज्यान गुमाए भने कैयौँ घाइते भए । घटनाको ३ दिनपछि मात्र सरकारको फौज पिली पुग्न सकेको थियो । तत्कालीन पश्चिम डिभिजन कमाण्डर जनार्दन शर्माको नेतृत्वमा ठूलो मात्रामा सेनाको अत्याधुनिक हातहतियारसहित ६२ जना सेनालाई नियन्त्रणमा लिएर एक महिनापछि, जाजरकोटबाट छाडिएको थियो ।

माओवादी आक्रमणपछि व्रत बनेको यहाँको जनजीवन शांति स्थापनापछि पनि सामान्य बन्न सकेन । पिलीको विकासका लागि तत्कालीन दाहा गाविस खाँडाचक्र नगरपालिका बनेपछि स्थानीयले सरकारलाई हारगुहार गर्दै आएका छन् । 'हामी लागेका लागेका लाग्यौँ छौँ,' युद्ध पर्यटकीय क्षेत्र संरक्षण समितिका अध्यक्षसमेत रहेका तत्कालीन दाहा गाविसका उपाध्यक्ष पुत्रवहादुर मल्लले भने, 'योजनाअनुसार संग्रहालय, सालिकसहितका सहिदका स्मारक बनाउने काम बाँकी नै छन् ।'

पिलीलाई नमुना बनाउन खाँडाचक्र नगरपालिकाले डीपीआरसहित योजना बनाएको छ । पिली पर्यटकीय युद्ध संग्रहालयका लागि १० करोड ८९ लाखको डीपीआर बनेर संघीय सरकारले कार्यान्वयनमा लिएको नगर प्रमुख कमलबहादुर शाहीले बताए । विभिन्न पूर्वाधार निर्माण गर्न गत आर्थिक वर्षको अन्त्यमा डिभिजन वन कार्यालयले ८

करोड ८९ लाख ९९ हजार रुपैयाँको टेन्डर आहवान गर्‍यो । ठेक्का घटाघटका आधारमा कुशेश्वर कट्टकसन् प्रालिले ६ करोड ८९ लाख ९९ हजार रुपैयाँमा ५ वर्षभित्र विभिन्न पूर्वाधार निर्माण गर्ने गरी सम्झौता गरेको छ । गत असारमा सम्झौता भए पनि काम अर्को सुरु नभएको डिभिजन वन प्रमुख रमेशकुमार गिरीले बताए । ठेकेदारलाई पटकपटक काम छिटो सुरु गर्न ताकेता गरे पनि वेवास्ता गरिरहेको उनको भनाइ छ ।

युद्ध पर्यटकीय क्षेत्र पिलीको पूर्वाधार निर्माणका लागि साइट सेलेक्सन भइसकेको इन्जिनियर प्रकाश सेजुवालले बताए । उनका अनुसार वर्षा, दसैंतिहार, निर्वाचन, असोज दोश्रा साता भएको बेमौसमी वर्षालगायत कारण काम सुरु गर्न समस्या भएको ठेकेदारले जनाएका छन् । सम्झौताअनुसार पिलीमा युद्ध संग्रहालय, रेलिङसहित करिब १९ सय मिटर पैदल मार्ग, पौडी पोखरी, पाँकेड, प्रवेशद्वार, भ्यु टावर, विरवासहितका २ वटा चौतारो, २ वटा शौचालय, जनयुद्धका लडाकु र तत्कालीन नेपाली सेनाका सालिक र प्रयोग गरेका हतियारको नमुना निर्माण हुनेछन् ।

पिलीमा युद्ध संग्रहालय बनेपछि देशकै नमुना युद्ध पर्यटकीय गन्तव्य बनेर माओवादी केन्द्रका पोलिटब्युरो सदस्य तथा प्रतिनिधिसभा सदस्य महेन्द्रबहादुर शाहीले बताए । पिलीको विकास र संरक्षणका लागि आफूले पहल गरिरहेको बताउँदै उनले पिली पर्यटकीय हब बन्ने दावी गरे । पिली हुँदै जुम्ला र मुगुको रा रा पुने कर्णाली राजमार्ग, पिली-पाखा सडकले पनि यहाँको समृद्धि र विकासका लागि योगदान पुऱ्याउने स्थानीयको अपेक्षा छ ।

माओवादी आक्रमणको निसाना बनेको कर्णाली राजमार्ग निर्माण सम्पन्न भएपछि पिली गाउँ र यस आसपासका वासिन्दाको दिनचर्या परिवर्तन भएको छ । कमाइका लागि भारत धाउने युवा गाउँमै विभिन्न पेशा अपनाएर आत्मनिर्भर बन्न थालेका छन् । १० वर्षअघिसम्म बहीमा ४/५ वटा मात्र होटल र खुद्रा पसल भएको पिली गाउँ हाल बजार बनेको छ । खाद्य, खुद्रा, कपडा, हाईवेयरका गरी २२ वटा पसल र १६ होटल खुलेका छन् । अग्रिकांश व्यवसाय स्थानीयका छन् । जनक मल्ल, हुकुम मल्ल र कासे काकिले भेडा फाराम दर्ता गरी भेडापालनलाई निरन्तरता दिएका छन् भने कृष्णबहादुर मल्ल, मीमबहादुर कार्की र दीपक शाहीले ब्रोडरर कुखुा फाराम दर्ता गरेर व्यवसाय गर्दै आएका छन् ।

१० वर्षअघिसम्म भारतबाहेकका मुलुकमा वैदेशिक रोजगारीमा नजाने केही युवा हाल कतार, मलेसिया, साउदी, इजरायल, पोर्चुगल, जापान, अमेरिकालगायतका देश पुगेका छन् । भारत जानेको संख्या पहिलेको तुलनामा निकै घटेको वडाध्यक्ष दीपक कार्कीले बताए । गाउँमा पनि प्रधानमन्त्री स्वरोजार, कर्णाली रोजगार कार्यक्रममार्फत युवालाई समावेश गरिएको छ । 'सकेसम्म युवालाई स्वरोजार बनाउन स्थानीय सरकारले पहल गरेका छन्,' कार्कीले भने ।

गोलागाउँ जोड्नु गाउँको पुछारमा बग्ने तिला नदीमाथि भोलुंगे पुल निर्माण भएको छ । पिली परको पान्डी बजार जोड्ने सेरी पान्डी सडकमा पक्की पुल निर्माणका लागि प्रक्रिया सुरु भएको छ । घरघरमा सौर्य ऊर्जाको गाउँ भलमल्ल बनाइएको छ । सशस्त्र दृन्दका बेलासम्म मट्टीलेबटार टुकी र केही घरमा सल्लाको दियालो बाल्नुपर्ने बाध्यता

थियो । कर्णाली उज्यालो कार्यक्रमले सुरुमा टुकीमारा वितरण गरेपछि स्थानीयले निकै राहत पाए । ०७० यता स्थानीयले आफैँ २० देखि १५० वाट क्षमतासम्मको मोलार खरिद गरेर गाउँ उज्यालो बनाएको स्थानीय मैना कार्कीले सुनाइन् । उनका अनुसार राष्ट्रिय प्रसारण लाइन गाउँमा विस्तार गर्न पोल गाड्ने र तार तान्ने काम भइरहेको छ ।

खानेपानी नहुँदा घण्टौँ लाइन बस्न जानुपर्ने बाध्यता भएका स्थानीय खुसी छन् । ७ किलोमिटर टाढा मेजर पाखा खानेपानी आयोजनाबाट १ सय १४ घरघुरी र पाखाको चौबोलामा पर्ने भरे खोला खानेपानी आयोजनाबाट ७० घरघुरीलाई खानेपानी पुऱ्याइएको छ । 'पानी भर्नेमे दुई घण्टा लाइन बस्नुपर्थ्यो,' स्थानीय मानकौरा मल्लले भनिन्, 'अचेल त घरघरै धारा छन् ।'

माओवादी आक्रमणपछि, वासमा रहेका स्थानीयले लोकतन्त्रको बहालीपछि मात्र शांतिको सास फेर्न पाएको स्थानीय अगुवा पंखवहादुर मल्ल बताउँछन् । 'पहिले त गाउँमा डरत्रास मात्र हुन्थ्यो,' उनले भने, 'शांति स्थापनासँगै सडक पुगेपछि विस्तारै गाउँ विकासको चरणमा आँध बढेको छ ।' सशस्त्र दृन्दमा गाउँ छाडेर सदरमुकाम मान्मलगायतका ठाउँमा विस्थापित बन्न बाध्य बनाइएकाहरू पनि अहिले गाउँ फर्किएर विभिन्न व्यवसायमा सक्रिय रहेको युवा उचामी रमित मल्लले बताए ।

ठुकी, क्षेत्री र दलित समुदायका करिब २ सय ५० घरघुरीका १ हजार ४ सय जनसंख्याको बसोबास रहेको पिली ०४८ सम्म पाखा गाविस, त्यसपछि संघीय संरचना नहुँदासम्म दाहा गाविस रहेकामा अहिले खाँडाचक्र नगरपालिकाको ७ नम्बर वडामा पर्छ । नागरिकता सिफारिस, जन्म-मृत्यु दर्तासहितका काम गाउँमै हुन्छ भने विरामी पर्दा पनि गाउँकै आधारभूत स्वास्थ्य इकाइले सेवा दिने गरेको स्थानीय तिलकौरा शाही मल्लले बताइन् ।

पिलीका ७६ वर्षीय नयाँबहादुर कार्कीले आफ्नो सरकार आएपछि यो गछौँ र त्यो गछौँ भनेर जनता भुक्त्याउने माओवादीप्रति आफूहरूको सधैं गुनासो हुने बताए । 'पहिले त धनीको सम्पत्ति गरिवलाई बाँड्छौँ भनेर युँले कुरा गर्थे, स्थानीय सरकारले सानातिना विकास त गर्‍यो तर हामीले भनेजस्तो परिवर्तन पाएनौँ,' उनले भने, 'धनी भन्नु धनी गरिव जहाँको त्यहीँ छन् ।'

माओवादी सरकार बने पनि यहाँका दृन्दपीडितले पर्याप्त राहत र सहयोग नपाएको स्थानीय जनक मल्लले बताए । उनी दृन्दका घाइते हुन् भने सदरमुकाममा ५ वर्ष विस्थापित भएका थिए । सरकारले दृन्दपीडित राहतमा समेत भेदभाव गरेको उनको गुनासो छ । 'पिली भिडन्तमा ज्यान गुमाएकाहरूका आफन्त आफ्नो सन्तानको मृत्यु भएको ठाउँ छोड्ने आउने गरे पनि युद्ध पर्यटकीय क्षेत्र व्यवस्थित नहुँदा अमिलो मन लगाएर फर्किने गरेका छन्,' उनले भने, 'कम्तीमा यहाँ ज्यान गुमाएका व्यक्तिको फोटो र उनीहरूको परिचयसहितको विवरण मात्रै राखे पनि हुन्थ्यो ।'

पिलीमा होमस्टे बनाउने प्रचार गरिए पनि हालसम्म सञ्चालन हुन सकेको छैन । आर्थिक वर्ष ०७६/७७ को डेढ करोड बजेटबाट होमस्टेसहितका ३ वटा भवन, करिब ७ सय मिटर रेलिङसहितको सिँधी निर्माण भएको छ । त्यसअघि र पछि गरेर ३ करोड खर्च भइसके पनि नयाँ बन्ने संरचनाको काम सुरु भएको छैन । पिलीका लागि संघीय संरचना नबन्दै तत्कालीन दाहा गाविस, जिल्ला विकास समिति कालीकोट, नागरिक तथा पर्यटन उड्डयन मन्त्रालयलगायतका निकायबाट डेढ करोड खर्च भएको थियो । ०७६/७७ मा डिभिजन वन कार्यालय कालीकोटले उपभोक्ता समितिमार्फत ३ वटा भवन, ७ सय मिटर रेलिङसहितको बाटो निर्माण गरेको हो । त्यसपछि कोरोना कहका कारण बजेट विनियोजन नभए पनि गत वर्ष सरकारले डिभिजन वन कार्यालयमार्फत ८ करोडभन्दा बढी बजेट विनियोजन गरेर असारका ठेकेदारसँग निर्माण सम्झौता गरेको हो ।

कालीकोटमा युद्ध पर्यटकीय क्षेत्र निर्माणले पूर्णता पाएपछि पिली आसपासको क्षेत्र पर्यटन हब बन्ने सम्भावना रहेको कालिका माविका प्रधानाध्यापक डिलबहादुर मल्लले बताए ।

पिलीमा युद्ध संग्रहालय, रेलिङसहित करिब १९ सय मिटर पैदल मार्ग, पोखरी, भ्यु टावर, चौतारो, शौचालय, जनयुद्धका लडाकु र तत्कालीन नेपाली सेनाका सालिकसँगै हतियारका नमुना निर्माण गरिने

कालीकोटको पिली गाउँ र निर्माणधीन स्मारक । तस्वीर : तुलाराम, कान्तिपुर

वर्गीकृत डिसप्ले

Asian College for Advance Studies
(Affiliated to Purbanchal University)
Admission in Bachelor Programs:
BPH, B. Pharmacy, PBNS & BSc Nursing
(MPH Program approved by PU)
MEC entrance form submission
last date: 2079 Magh 24.
College has own teaching hospital & highly qualified faculties.
Address: Satdobato, Lalitpur
Website: www.acas.edu.np
Email: info@acas.edu.np
Phone: 01-5540183 / 5530656

TO-LET
Godwon for rent available at Ramkot, Sitapaila, Side by Wilson Academy School
Total Area:
Godwon (1) - 8200 Sq.Ft.
Godwon (2) - 6000 Sq.Ft.
Contact: Mr. Pankaj
9889082593, 9802031315

अफर !!!
भर्खरै खोलेको सुविधा सम्पन्न स्फुटप रेस्टुरेण्टमा विशेष छुट ।
20% छुट मुख्य खानाहरूमा र MRP रेटमा +30% कुनै पनि नेपाली विद्यार्थी एक जनालाई दुईवटा सम्म विशेषताहरू: कुनै पुरै काठमाडौँ देखिने लिफ्ट सहित अपडरग्राउण्ड पार्किङ ।
यो अफर चैत्र मसावन्तरजन्म मात्र टेबल तथा पार्टी बुकिङको लागि सम्पर्क: ९७४९४२०६९३
"OZONE" Hotel & Restaurant महालक्ष्मीस्थान, रिङरोड, ललितपुर (Opposite to Burger House)

स्वदेशमे उत्पादित गुणस्तरीय
सोलार वाटर हिटर
सस्त्या आयातित तथा न्यून गुणस्तरीय सोलार जडान गरेको कोटी वर्षमा नै बिगरेर टोला हुनुहुन्छ
गर्हजन मेटल इण्डस्ट्रिज टेकु, काठमाडौँ, ५३६२००१, ५३६२०३२ ९८०१०३८५३६ / ९८०१०३८५४०

विश्वको शक्ति
यौन सम्बन्धी सम्पूर्ण समस्याहरूको लागि विश्वस्तरीय हर्बल सिलिमेन्टहरू
जोड-रक्सी व्रीट इन्स
जस्ता अन्य कुलत थाडे नदिई छुटाउन
STEP-UP हार्डट
गर्हजन मेटल इण्डस्ट्रिज
गर्हजन मेटल इण्डस्ट्रिज
टेकु, काठमाडौँ, ५३६२००१, ५३६२०३२ ९८०१०३८५३६ / ९८०१०३८५४०

घर घडेरी बिज्रीमा
इमाडोल सितलहाईट तथा अल्पाइन टोलमा ३, ३.५, ४ आनामा बनेका घरहरू । १०.५, ४.५, ४.५, दक्षिण मोहडाको घडेरी, ५ आना उत्तर मोहडा, खुमट्टार, ललितपुरमा ५ आना दक्षिण पूर्व मोहडा
सिधा सम्पर्क: ९८५११९४३३६ / ९८४३५१७६६६

WANTED
1. Receptionist -01
Qualification: BBS, Experience: 1 year minimum work experience with good communication skill.
Training: Computer Training (Application of word/ Excel/ power point/ Email / Internet)
2. Cook -01 Experienced
3. Game Teacher -1 Experienced
[Salary: Attractive]
The White Mountain School
Tokha 6, Dhaphasi, ktm. Contact: 01-5159330, 9851165817
Email: school.whitemountain@gmail.com

जग्गा बिज्रीमा
गोरखा जिल्ला ५ किलो स्वाउले बजारमा प्लानिङ्गका आकर्षक टुक्रा घडेरीहरू शुल्भ मूल्यमा बिज्रीमा साथै एकमुष्ट लिनेलाई विशेष सहूलियत दरमा उपलब्ध छ ।
सिधा सम्पर्क: ९८६३१९४३३६ / ९८५१२२६६५९

वर्गीकृत डिसप्ले अब मल्टिकलरमा पनि ध्यान सकिने

श्याम स्वेत: रु. ३०००/-*
स्पट कलर: रु. ३५००/-*
मल्टि कलर: रु. ५०००/-*

घर बिक्रीमा   गाडि बिक्रीमा   जग्गा बिक्रीमा

सम्पर्क नं. ५१३५०००, ५१३५००४, Ext. १६४८
Email: mktdisplay@kmg.com.np
* उपरोक्त दररेटहरूमा मूल्य अभिवृद्धि कर समावेश गरिएको छैन ।

कान्तिपुर

लुम्बिनीको

आमर्श

भोलि शनिबार बिहान १०:०० बजे देखि

स्थान: एसियन बुद्ध होटल, भैरहवा

प्रत्यक्ष प्रसारण

KANTIPUR cineplex

मुख्य वक्ता

विष्णुप्रसाद पौडेल
उपप्रधान तथा अर्थमन्त्री

अवधेशकुमार त्रिपाठी (मिक्षु मेतेय)
उपाध्यक्ष, लुम्बिनी विकास कोष

सत्र

वक्ता

प्रस्तोता

पहिलो

संघीयता संस्थागत गर्ने समय

लीला गिरी
मुख्यमन्त्री, लुम्बिनी प्रदेश

अमनलाल मोदी
मन्त्री, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय

डिल्ली चौधरी
नेता, कांग्रेस संसदीय दल, लुम्बिनी प्रदेश

लक्ष्मी पाण्डे
अध्यक्ष, गाउँपालिका राष्ट्रिय महासंघ

उमेश चौहान
सम्पादक, कान्तिपुर दैनिक

दोस्रो

पालिका र पूर्वाधार

गोकर्ण विष्ट
पूर्वमन्त्री तथा एमाले सचिव

धवलशमशेर राणा
सांसद तथा राष्ट्रिय महासंघ

खेलराज पाण्डेय
मेयर, बुटवल उपमहानगरपालिका

सरस्वती दलामी चिदी
अध्यक्ष, बगनासकाली गाउँपालिका, पाल्पा

सञ्जु पौडेल
संवाददाता, कान्तिपुर दैनिक

तेस्रो

अर्थतन्त्रका अवरोध

महाप्रसाद अधिकारी
मन्त्र, नेपाल राष्ट्र बैंक

डा. गोविन्दराज पोखरेल
पूर्वउपाध्यक्ष, राष्ट्रिय योजना आयोग

सोनाली गुरुङ
प्रबन्ध निर्देशक, आइटी रिटल स्ट्रक्चर सोलुसन प्रा. लि.

कृष्णप्रसाद शर्मा
अध्यक्ष, नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ, लुम्बिनी प्रदेश

सुरेशराज न्यौपाने
सोसल ब्युरो प्रमुख, कान्तिपुर दैनिक

चौथो

पर्यटनको उडान

सुधन किराली
मन्त्री, संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय

चन्द्रप्रसाद बिक्रम
वरिष्ठ उपाध्यक्ष, नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ

रचना पन्त
अध्यक्ष, नेपाल एसोसिएसन अफ टुर एन्ड ट्रान्सपोर्ट एजेंट्स (नाट्रा), लुम्बिनी प्रदेश

मोहन चौधरी
अध्यक्ष, होटल संघ नेपाल, बर्दिया

दीपेन्द्र बडुवाल
लुम्बिनी प्रदेश, ब्युरो प्रमुख, कान्तिपुर दैनिक

सहकार्यमा

लुम्बिनी प्रदेश सरकार
मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
राप्ती उपत्यका (देउखुरी), नेपाल

लुम्बिनी प्रदेश सरकार
अर्थ तथा सहकारी मन्त्रालय
राप्ती उपत्यका (देउखुरी), नेपाल

Cement Partner

Market Partner

Development Partner

Health Care Partner

Banking Partner

Aviation Partner

Tourism Partner

Venue Partner

Insurance Partner

Knowledge Partner

आजकै दिन

विल्सनको जन्म

सन् १८५६ मा आजकै दिन (फेब्रुअरी ३) मा अमेरिकी राष्ट्रपति वुड्रो विल्सनको जन्म भएको थियो। अमेरिकी राज्यको स्थापनामा जन्मिएका विल्सन अमेरिकीको २८ औं राष्ट्रपति हुन्। उनी सन् १९१३ देखि १९२१ सम्म अमेरिकीको राष्ट्रपति थिए। पहिलो विश्वयुद्धको समयमा अमेरिकीको नेतृत्व गरेका विल्सनले 'लिंग अफ नेशन' को स्थापनाका लागि मुख्य भूमिका निर्वाह गरेका थिए। जसका कारण उनले सन् १९१९ को नोबेल शान्ति पुरस्कार जितेका थिए।

अमेरिकीको प्रिन्स्टन विश्वविद्यालयबाट स्नातक गरेपछि उनले कानून पढेका थिए। कानूनले राजनीतिमा नेतृत्वदायी भूमिका खेले भन्दै उनले अमेरिकी विश्वविद्यालयमा कानून अध्यापन गरेका थिए। त्यसपछि केही समय वकालत अभ्यास गरेका उनले १८८६ मा जोन हॉफ्मन्स विश्वविद्यालयबाट विद्यावारिधि गरेका थिए। उनी विद्यावारिधि गर्ने एकमात्र अमेरिकी राष्ट्रपति हुन्।

विल्सनको दोस्रो कार्यकालमा अमेरिकी संविधानको १९ औं संशोधन गरिएको थियो। उक्त संशोधनमा अमेरिकी महिलाहरूलाई मतदाताका रूपमा दिइएको थियो। राष्ट्रपति वुड्रो विल्सनले उनी न्यु जर्सीको गभर्नर थिए।

गरिखाने जाँगर

युवाहरू भन्छन्- काम ठूलो-सानो हुँदैन। त्यसैले कामको सम्मान गरौं। श्रमको कमाइले कहिल्यै मन पोल्दैन।

पाँच वर्षअघि हो, विराटनगरकी अनिता भट्टराइले काठमाडौंमा टिका, टिनका पाता र गाडीका चक्का जोडेर कलात्मक शैलीमा ठेला बनाएकी थिए। पसाले चित्रकार भए पनि दैनिक गुजारा चलाउन नसकेपछि फरक व्यवसाय थालेकी हुन् उनले। पेप्सीकोलास्थित फुटबल ग्राउन्ड छेवैमा 'ठेला घर' नाम राखेर उनले फास्टफुड व्यवसाय सुरु गरेकी थिइन्। श्रीमानसँग सम्बन्धविच्छेद भएपछि उनलाई कतिपयले जागिर दिन इन्कार गरे। त्यसै क्रममा उनी ठेला व्यवसाय गर्ने निर्णयमा पुगेकी थिइन्। सहकारीमा जग्गा धितो राखेर लिएको तीन लाख रूपैयाँ ऋणबाट उनले ठेला घर सुरु गरेकी थिइन्। अहिले त्यही ठेला व्यावसायिक रेस्टुरा बनेको छ।

मीनभवनस्थित आलोकनगरमा व्यवसाय सञ्चालन गर्दै आएका भट्टराइलाई त्यही ठेलाको आर्थिक रूपमा वलियो बनाइदिएको छ। 'खानसमेत गाहो थियो, ठेला सुरु गर्दा, उनले त्यति बेलाको अड्युयोरो सम्झिइन्, 'अहिले थुप्रै युवालाई रोजगार दिने भएकी छु।' तर यहाँसम्म आइपुग्नुमा भने उनको कामप्रतिको सम्मान नै हो। ठेला चलाउदा कतिपयले महिला भएकै कारण आलोचनासमेत गरेका थिए। तर, त्यसको परवाह नगरी उनी अघि बढिरहिन्। 'मेरो सफलताको सूत्र भनेको कामको सम्मान गर्ने र आलोचना चिरेर अघि बढ्नु नै हो। घरमा पकाउन हुने, ठेलामा पकाएर बेच्दा इज्जत जाने?' उनको प्रश्न छ। ठेला घरमा उनले खानाको परिकारसँगै आफैले चित्र पनि कोरेकी छन्। अनि चित्र कोर्ने स्टुडियो पनि सञ्चालन गरेकी छन्। ठेला घर र कलाको संयोजन अझै फराकिलो बनाउने योजना पनि बनाएकी छन्, उनले।

बृहतीलकण्ठ-१० कपनका राधिका ढकाल र सुमन दाहालको दम्पतीले लसुन र अदुवाको पेस्ट बनाएर व्यापार गर्न थालेको करिब एक दशक भइसकेको छ। पछिल्लो

तीन वर्षमा भने उनीहरूको उत्पादनले राम्रै बजार लिएको छ। आयुर्वेदिक शिक्षा अध्ययन गरेका दाहाल र पत्रकारितामा लामो अनुभव बटुलेकी ढकालले फरक व्यवसायमा हात हालेका हुन्। पछिल्लो समय युवाहरू सहर केन्द्रित छन्। हतार र छिटोको जमाना छ। सिलेटा र मिक्सर खोजेर अदुवा-लसुन पिस्ने समय पनि त छैन युवामा। त्यसैलाई कुम्भेर सुमनले दस वर्षअघि लसुन र अदुवाको पेस्ट बजारमा ल्याउने काम सुरु गरेकी थिए। त्यसलाई साथ दिइरहेकी छन्, ढकालले। 'दुई छोराछोरीलाई विद्यालय पुऱ्याएपछि दिनभर व्यवसायमै लाग्छु' उनी भन्छिन्, 'मार्केटमा डिमान्डअनुसार प्रडक्ट पुऱ्याउने सकिनेको छैन।'

निजी र केही भाडाको गरी ७ रोपनी जग्गामा अर्गानिक फार्म पनि चलाएका छन् उनीहरूले। पछिल्लो समय भापा, इलाम, दमक, नेपालगन्ज, विराटनगरलगायत सहरीया क्षेत्रमा पेस्टको माग बढेको उनको भनाइ छ। विद्यार्थीहरू रहने/बस्ने क्षेत्रमा बढी माग रहेको उनी बताउँछिन्। 'कीर्तिपुरमा त मागअनुसार दिने सकिनेको छैन,' उनी भन्छिन्। श्रमको कमाइले कहिल्यै मन नपोल्ने ढकालको बुझाइ छ। त्यसैले उनी युवा पुस्तालाई कामको सम्मान गर्न र व्यवसाय गर्न हौसला दिन्छिन्।

ढकालले भनेजस्तै ललितपुर महानगरपालिका-२८ खेतीपाखा बस्ने भरतप्रसाद घिमिरे र मैयादेवीको जोडी कामको सम्मान गर्छन्। बैसी पालन गरेकी मैयादेवीको रमाउने र कमाउने थलो गोठ हो। उनका पति भने बजारमा दूध पुऱ्याउनुमा खुसी छन्। स्नातक तह उत्तीर्ण गरेका उनीहरू बैसीपालन सुरु गर्नुअघि जागिरे थिए। दुवै जनाले पढाउँछे।

सुस्मा हरिसिद्धिमा ७ रोपनी जग्गा भाडामा लिएर माछा, कुखुरा पाल्न थालेका थिए, उनीहरूले। त्यतिबेला घरमा दूध खानका लागि एउटा बैसी पाले। घरमा खप्त भएर

बचेको दूध भरतले बेच्न थाले। ग्राहक घरमै दूध लिन आएपछि, उनलाई कुखुरा र माछा पालनभन्दा राम्रो ठानेर यो व्यवसायमा लागेका हुन्। पढेलेखेको मान्छे, गोठालो भएको भन्दै कुरा काट्नेहरू पनि अहिले भरतको प्रगति देखेर लोभिएका छन्।

त्यस्तै, पछिल्लो समय कलात्मक परिश्रम परिकार तरकारी व्यवसायमा नाम कमाएका अर्का युवा व्यापारी हुन्, कृष्ण अधिकारी। सिन्धुली दुधौली नगरपालिका धनसरीका २३ वर्ष कृष्ण तरकारी व्यवसायी हुन्। अहिले उनलाई सामाजिक सञ्जालमा नचिन्ने कमै छन्। उनी अचेल टिकटकबाट 'तरकारी ब्याड' को नामले भाइल छ्न्।

चावहिलस्थित गणेश मन्दिर छेउमा तरकारी व्यापार गर्ने कृष्णको तरकारी बेच्ने तरिका अलिक फरक र आकर्षित छ। उनको कला भनेकै तरकारी व्यापार गराउन सक्नु हो। कुन तरकारीको के फाइदा?, तरकारीका आयुर्वेदिक तत्व, सौन्दर्यको राजदेखि पकाउने तरिकासमेत उनले मुखैबाट ग्राहकलाई बताउने गर्छन्। मीठो हाँसो, रमाइलो बोली र मन लोभ्याउने प्रस्तुतिले उनको पसलमा ग्राहक आकर्षित छन्। 'तरकारी बेच्ने कला हेर्नेकै लागि ग्राहक मेरो पसलसम्म आइपुग्छन्,' उनी भन्छन्, 'मीठो नबोले त यहाँ पिठो पनि बिक्दैन।'

गरीबीको अवस्थामा गुञ्जिएका कृष्ण ४ वर्षअघि काठमाडौं आए। गरीबीले उच्च शिक्षा पढ्न सकेनन्। जीविको धान्न काठमाडौं आउँदा उनीसँग एकसरो लुगाबाहेक केही थिएन। सुरुमा घरमा टायल लगाउने काम थाले। मजदुरी गरे। जागिर खोज चारैतिर भौताँरि। दिनको तीन सय रूपैयाँ मात्रै कमाउँथे। एक दिन उनी आफैले केही गर्ने मनसाय बनाए। तर, के गर्ने? लगानी छैन। 'कतै जागिर नपाएपछि, ढोकोभरि साग बोकेर मूलपानीमा व्यापार थाले,' उनले विगत सम्झिए।

ढोकोबाट व्यापार थालेका कृष्णले अहिले ५० हजार रूपैयाँ भाडा तिरेर तरकारी बेच्ने हैसियत बनाएका छन्। दैनिक ९० हजारदेखि एक लाख रूपैयाँसम्मको तरकारी बेच्ने गरेको उनले बताए। 'काम सानो-ठूलो हुँदैन,' उनी भन्छन्, 'इमानदारितापूर्वक गर्नुपर्छ, सफलता निश्चित छ।' दैनिक १८ घण्टाभन्दा बढी समय तरकारी व्यापारमै बिच्छे।

ठेलामा व्यापार सुरु गर्दा खानसमेत गाहो थियो। अहिले थुप्रै युवालाई रोजगार दिने भएकी छु।

काठमाडौंको आलोकनगरस्थित 'ठेला घर' रेस्टुरेन्ट सञ्चालक अनिता भट्टराइ र उनको रेस्टुरेन्ट (माथि) र 'फेमेली प्रोडक्सन्स हाउस' का कामदार। तस्वीर: संजोग मानन्धर/कान्तिपुर

म्युजिकल फिल्म गल्ली

काठमाडौं (कास)- गायक यश कुमार अहिलेको समयलाई हेर्ने जमानाका रूपमा व्याख्या गर्छन्। उनले संगीतमा करिअर देख्दै गर्दा श्रोताले सजकका गीतहरू सुन्थे। त्यतिबेला एल्बम बिक्रम्यो। एल्बमका सारा गीत श्रोतालाई कण्ठस्ते हुन्थ्यो। अहिले एल्बमको जमाना हरायो। गीतलाई सुन्ने मात्र होइन, हेर्नमा पनि प्रयोग गरिन थालियो। त्यसैले होला, अहिले भिडियोबिनाका गीत सार्वजनिक नै हुँदैनन्। दर्शक/श्रोतालाई पनि भिडियो हेर्ने बानी पर्न थाल्यो। यो हेर्ने समयसँगै अगाडि बढ्न थाले पनि हेर्ने गीत सार्वजनिक गरेका छन्।

'गल्ली' बोलको म्युजिक भिडियोमा पाँच वर्ष जेल सजाय भोगेर आफन्त, प्रेमीकहाँ फर्किएको एक व्यक्तिको कथा समेटिएको छ। गीतमा संवाद छन्, कथा छ। त्यसैले निक्कै खड्का निर्देशित म्युजिक भिडियोलाई 'म्युजिकल फिल्म' का रूपमा युट्युबमा सार्वजनिक गरिएको छ। यश कुमारसँगै मेचु धिमालको स्वर रहेको गीतको भिडियोमा कलाकार रेश्मा घिमिरे, आयुष बराइली, स्वयं यशको अभिनय छ। गीतको भिडियोमा नवीन श्रेष्ठको साउन्ड डिजाइन, दिवेश राईको अरेन्ज, प्रदीप श्रेष्ठको पार्श्व संगीत, विकास धमलाको सम्पादन, हरि हुमागाईंको छायांकन छ। 'एउटा समय थियो जति बेला गीत सुनेर मृत्युकन गरिन्थ्यो। गीत सुनेकै भरमा हिट हुन्थ्यो। तर, अहिलेको समय परिवर्तित छ। गीत सुन्ने मात्र होइन, हेरेरन्छ,' गीत सार्वजनिक गर्ने क्रममा यशले भने। सुन्ने जमानामा यशका थुप्रै गीत हिट भए, अब हेर्ने जमानामा उनका म्युजिकल फिल्मलाई कतिले मन पराउला? हेर्ने बाँकी छ।

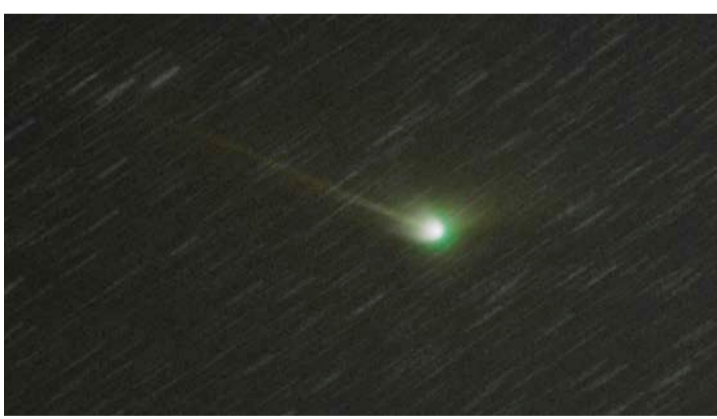

किन प्रस्ट देखिएन हरियो पुच्छेतारा ?

मणि दाहाल (काठमाडौं)

५० हजार वर्षपछि 'हरियो पुच्छेतारा' बिहीवार विहान पृथ्वी नजिकैबाट गुञ्जिएको छ। पृथ्वी नजिकै आउँदा खगोल विज्ञानमा चासो राखेहरूले काठमाडौंसहित देशको विभिन्न स्थानबाट अवलोकन गरेका छन्। हामी बस्दै आएको उत्तरी गोलार्द्धबाट ध्यानपूर्वक हेर्दा यो तारालाई नांगो आँखाले (उपकरणको प्रयोगविना) देख्न सकिने सम्भावना रहेको खगोलशास्त्रीहरूले बताए पनि नेपालबाट भने देखिएन। सबैभन्दा नजिक भएको समयमा पनि बिहीवार विहान पनि नेपालबाट खुला आँखाले नदेखिएको बताए।

नेपालका खगोलशास्त्रीहरूले वाइनाकुलर प्रयोग गर्दा पनि वही मुस्किलले देखिएको बताए। नेपाल एस्ट्रोनोमिकल सोसाइटी (नासो) का अध्यक्ष सुरेश भट्टराइले काठमाडौंबाट अवलोकन गर्न नसकेपछि नगरकोट गएर अवलोकन गरेको बताए। 'हाम्रो कार्यालय रहेकोबाट अवलोकन गर्न खोजेका थियौं। प्रकाश प्रदूषणको कारण नदेखे अवस्था भएपछि हेर्ने नगरकोट गएका थियौं। कुनै पनि उपकरणको सहयोगविने हेर्ने सकिने भएपनि वाइनाकुलरबाट निकै मुस्किलले मात्रै, भट्टराइले भने, '४ इन्च एपाचरभन्दा बढी रहेको टेलिस्कोपको एस्ट्रोनोमिको वारेमा जानकारले हेर्दा मात्रै हेर्ने सकियो।'

पछिल्लोपटक उक्त पुच्छेतारा पृथ्वी नजिकै आउँदा होमो सेपियन्स (मानिस) अफ्रिकाबाट विश्वको अन्यत्र बसाइँ सार्न थालेका थिए। यो पुच्छेतारा पृथ्वीको सबैभन्दा नजिक आएको हो। सबैभन्दा नजिक भएको समयमा पनि पृथ्वी र पुच्छेताराबीचको दूरी २ करोड ६४ लाख किलोमिटर रहेको थियो। यो दूरी भनेको पृथ्वी र चन्द्रमाबीचको दूरीको १ सय १० गुणा बढी हो। त्यस दिन पृथ्वी र पुच्छेताराबीचको दूरी २ करोड ६४ लाख किलोमिटर हुनेछ। यो दूरी भनेको पृथ्वी र चन्द्रमाबीचको दूरीको १ सय १० गुणा बढी हो। भट्टराइले काठमाडौं मात्रै नभएर अन्यत्र पनि प्रकाश प्रदूषण बढी भएकाले खुला आँखाले देख्न नसकिनेको हुन सक्ने बताए।

रोयल एस्ट्रोनोमिकल सेस रिसर्च सोसाइटीका जयन्त आचार्यले काठमाडौंबाट टेलिस्कोप प्रयोग गरे अवलोकन गरेको बताए। बसुन्धारास्थित तक्षशिला एकेडेमीमा सोसाइटीले अवलोकन गरेको थियो। 'हामीले विहान साढे २ बजेबाट अवलोकन गरियो। हामीलाई ६ इन्चको टेलिस्कोप प्रयोग गरेर हेरेका थियौं, आचार्यले भने, 'अहिले धेरै बत्तीहरू बल्दा रहेछन्। काठमाडौंबाट हेर्ने धेरै गाह्रो हुने रहेछ। २ बजे पनि धेरै बत्ती बल्दा रहेछन्। बरु गाउँतिर जानुपर्ने रहेछ, जस्तो भएको थियो।' कृत्रिम प्रकाश नभएको डाकै स्कान भएको ठाउँमा ६ म्याग्निफाइन्ससम्मको खगोलीय वस्तु खुला आँखाले देख्न सकिन्छ।

आजको राशिफल

प्रीति आश्वे ज्ञवानी, फलित ज्योतिषाचार्य

<p>मेघ</p> <p>प्रतिस्पर्धात्मक कार्यका लागि तपाईंको छनोट हुन सक्छ। कतैबाट आर्थिक लाभ हुन सक्छ। मनपर्ने पहिरेन लगाउने अवसर जुन सक्छ।</p>	<p>वृष</p> <p>कुनै कार्यमा राम्रो सफलता प्राप्त हुनेछ। कुनै कुरामा अनपेक्षित खर्च हुन सक्छ। समय र प्राथमिकता बुझेर मात्र काम गर्नु राम्रो हुनेछ।</p>	<p>मिथुन</p> <p>समय आफू अनुकूल चल्ने सम्भावना छ। व्यक्तिगत कामका लागि समय निस्कनेछ। विशेष अवसरमा सहभागी हुने मौका मिल्न सक्छ।</p>	<p>कर्कट</p> <p>अनपेक्षित अपजसको सामना गर्नुपर्ने हुन सक्छ। बोली र व्यवहारमा सतर्कता अपनाउनुहोला। हतारमा कुनै पनि कार्य नगर्नुहोला।</p>	<p>सिंह</p> <p>कुनै कुराको लाभ हुन सक्छ। कुनै खास कामका लागि विशेष व्यक्तिसम्म भेटवार्ता हुन सक्छ। किनमेल गर्दा कुनै कुरामा छुट पाइनु सक्छ।</p>	<p>कन्या</p> <p>खास काममा मन जानेछ। तपाईंको वाकपटुता र कार्यकोशल ताको सबैले ख्याल गर्नेछन्। कुनै कामको राम्रो प्रतिफल पाइनु सक्छ।</p>
<p>तुला</p> <p>कामलाई बोफ नभई कर्तव्य सोच्दा सहज हुनेछ। सकारात्मक कुराले मन एकाग्र रहनेछ। अचानक पेटको समस्या हुने सम्भावना छ।</p>	<p>पश्चिम</p> <p>धैर्य र शान्त रही काम गर्नुपर्ने बेला छ। कुनै पनि काम गर्दा प्राथमिकतामा ध्यान दिनुहोला। मित्रहरूको सुफार लिनु राम्रो हुनेछ।</p>	<p>धनु</p> <p>आर्थिक प्रयोजनले गरेको काम सफल रहनेछ। सोचेअनुसार सबै कुराहरू मिल्दै जानेछन्। इच्छाअनुसारको काममा समय दिने मौका मिलेछ।</p>	<p>मकर</p> <p>प्रतिस्पर्धात्मक कार्यमा सफलता मिलेछ। कुरा काट्नेहरूले नै प्रशंसा गर्न थालेछन्। आर्थिक प्रयोजनले गरेको काममा सफलता मिलेछ।</p>	<p>कुम्भ</p> <p>प्राथमिकताअनुसारका काममा समय दिँदा आफैलाई सहज हुनेछ। काम गर्दा हेलचक्प्राई नगर्नुहोला। हतारमा कुनै काम नगर्नु राम्रै हुन्छ।</p>	<p>मीन</p> <p>मीन: मन एकाग्र नहुँदा काम नबन्नु सक्छ। आफूलाई धैर्य, शान्त र सकारात्मक राख्नुहोला। हतारमा कुनै पनि काम वा निर्णय नगर्नु राम्रो हुनेछ।</p>

सुदूरपश्चिम मुख्यमन्त्री रावललाई विश्वासको मत लिन सक्स

कलेन्द्र सेजुवाल (काठमाडौं)

नागरिक उन्मुक्ति पार्टी (नाउपा) का संरक्षक रेशम चौधरीको जेलमुक्ति प्रक्रिया अघि नवद्वारा सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकारको भविष्य संकटतर्फ धकेलिएको छ। एमाले संसदीय दलका नेता राजेन्द्रसिंह रावलले मुख्यमन्त्री नियुक्त भएको ३ साता बिन्दा पनि विश्वासको मत लिन सकेका छैनन्, जब कि सत्ता गठबन्धनका अन्य मुख्यमन्त्रीले विश्वासको मत लिइसकेका छन्।

नाउपाले विश्वासको मतका लागि जेलमा रहेका रेशमसहित ७ नेतालाई रिहा गर्नुपर्ने सतर्क रहेको छ। ५३ सदस्यीय सुदूरपश्चिम प्रदेशसभामा नाउपाका ७ सांसद छन्। यो संख्या प्रदेशको सरकार निर्माणदेखि संसदका हरेक प्रक्रियामा निर्णायक छ। नाउपाले विश्वासको मत यही संख्यालाई रेशम रिहाइका लागि वागमन गर्न हतियार बनाएको छ। 'हामीले रेशम चौधरीलाई अहिले तुरुन्तै छाडिदिनुभन्ने भनेका छौं, जेलमुक्तिको प्रक्रिया थाल्नुहोस् मात्र भनिरहेका छौं,' नाउपाका सुदूरपश्चिम प्रदेशसभा संसदीय दल नेता रामेश्वर चौधरीले भने, 'तर प्रधानमन्त्री र एमाले अध्यक्षले हाथो मुटुलाई निकै हल्का रूपमा लिनुभएको छ, यस्तो अवस्थामा विश्वासको मत कसरी दिन सकिन्छ?' सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकारको भविष्य केन्द्र सरकारको हातमा रहेको उनको भनाइ छ।

विश्वासको मत लिन नसक्दा सुदूरपश्चिम सरकार विस्तारसमेत हुन सकेको छैन। मुख्यमन्त्री रावलले माओवादी केन्द्रबाट खगराज भट्ट र एमालेबाट सन्तोषकुमारी शर्मालाई मन्त्री बनाएर विनाविभागीय हैसियतमा राखेका छन्। संविधानको धारा १६८ (४) मा मुख्यमन्त्री नियुक्त भएको ३० दिनभित्र विश्वासको मत लिनुपर्ने व्यवस्था छ। २७ पुसमा मुख्यमन्त्री नियुक्त भएका रावलसँग अब डेढ साता मात्र समय छ। विश्वासको मत लिन समय घर्किए गर्दा मुख्यमन्त्री रावलको बेचैनी पनि बढ्दै गएको छ। 'विश्वासको मत पाउने कि नपाउने भन्ने कुरा उहाँको हातमा छैन, त्यसैले जति नै बेचैनी भए पनि चुपचाप बस्नुको विकल्प छैन,' सुदूरपश्चिमका एक एमाले सांसदले भने।

संविधान निर्माणका क्रममा मधेस र थरुहटका मुद्दा सम्बोधन नभएको भन्दै सुरु भएको आन्दोलन हिंसात्मक हुँदा २०७२ भदौ ७ मा टीकापुर घटना भएको थियो, जसमा सात प्रहरी र एक बालकको मृत्यु भएको थियो। घटनाको अर्को दिन थारूहरूका घर जलाइएका थिए भने ५८ जनामाथि मुद्दा चलाइएको थियो। मुद्दा चलाइएका मध्ये ३१ जना अहिले पनि फरार छन्। बाँकी २७ जनामध्ये कैलाली जिल्ला अदालत र उच्च अदालत विभाष्यलबाट सजाय सुनाइएका ७ जना अहिले जेलमा छन्। रेशमसहित ६ जनाले जन्मकैद र एक जनाले १० वर्षको सजाय भाँगिरहेका छन्। थारूहरूमाथि राजनीतिक प्रतिशोधका

तीन साता बिन्दा पनि सुदूरपश्चिम सरकार ३ सदस्यीयमै सीमित

विश्वासको मत लिन समय घर्किए जाँदा मुख्यमन्त्री रावल भन्ने बेचैन

निर्णायक नागरिक उन्मुक्ति पार्टीको सतर्क रेशम चौधरी रिहा

आधारमा मुद्दा चलाइएको भन्दै यो समुदायमा रोप छ। जिल्ला अदालतले तीन वर्षको सजाय तोकेकामध्ये एक जना (लक्ष्मण थारू) लाई उच्च अदालतले जन्मकैद हुने फैसला सुनाएको छ। उच्च अदालतको आदेश आउनुअघि नै जिल्ला अदालतले तोकेको तीन वर्षको सजाय पूरा गरेका उनी जेलमा छैनन्। रेशमसहित सातै जनाले सर्वोच्चमा पुनरावेदन गरेका छन्, जुन विचाराधीन छ। मंगलबार मुद्दाको पेसी तोकिएकामा सर्वोच्च अदालत प्रशासनले स्थगन गरेको छ।

पूर्ववर्ती शेरबहादुर देउवा सरकारले टीकापुर घटनामा जेल सजाय भाँगिरहेका ७ जनासहित मधेसमा पकड बनाउँदै गरेका सीके राउत नेतृत्वको जनमत पार्टीका कार्यकर्ताको मुद्दा फिर्ता गर्न सहज हुने गरी गत मांसिर २५ मा अध्यादेशमार्फत मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता संशोधन गर्ने निर्णय गरेको थियो। तर राष्ट्रपतिले अध्यादेश जारी नगर्दै नयाँ संसदको अधिवेशन सुरु भएपछि प्रक्रिया रोकिएको छ। देउवा सरकारले अध्यादेशमार्फत जिल्ला अदालतमा विचाराधीन मुद्दा मात्रै सरकारले फिर्ता लिन सक्ने व्यवस्था संशोधन गरेर 'जुनसुकै अदालतमा विचाराधीन रहेका' मुद्दा पनि फिर्ता लिन सक्ने कानुनी व्यवस्था गर्न खोजेको थियो।

संसदीय दलका नेता चौधरीले देउवा सरकारले ल्याएको अध्यादेशलाई विधेयकका रूपमा संसदमा लानुपर्ने नाउपाको एकसूत्रीय माग रहेको बताए। 'हाम्रो मुद्दा सम्बोधन होस् भनेर प्रतिपक्षीमा बसेर भए पनि सरकारलाई समर्थन र विश्वासको मत दिँदौं। प्रदेश सरकार निर्माणका लागि पनि समर्थन दिएका छौं, उनले भने, 'अर्कोतर्फ कांग्रेसले मुख्यमन्त्री दिँदा पनि स्विकारेनौं, वरु सत्ता गठबन्धनकै सभामुख र उपसभामुख उम्मेदवारलाई मतदान गर्यौं। तर सरकार अर्कैसम्म हाम्रो माग सुन्न तयार छैन।'

विश्वासको मत लिनै वातावरण मिलाउनका लागि मुख्यमन्त्री रावल र संसदीय दलका नेता चौधरी केही दिनअघि काठमाडौं आएका थिए। रावलले प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल, एमाले अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीसहितलाई भेटेर नाउपाको माग सम्बोधन गर्न आग्रह गरेका थिए। एमालेकी सुदूरपश्चिम प्रदेशसभा संसदीय दलकी उपनेता एवं मन्त्री सन्तोषकुमारी शर्माले विश्वासको मतका लागि केन्द्रीयस्तरीय कुराकानी भइरहेको बताइन्। 'मुख्यमन्त्रीज्यू आफैँ काठमाडौं गएर शीर्ष नेताहरूसँग भेटनुभयो, तर अर्कैसम्म निकर्षण निसकिएको छैन,' उनले कान्तिपुरसँग भनिन्, 'यस विषयमा हामीले प्रदेशमा जति संवाद र छलफल गरे पनि समाधान निसकने अवस्था छैन।'

गत निर्वाचनमा कैलाली-१ बाट प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचित नाउपा अध्यक्ष रञ्जिता श्रेष्ठको अधिकांश समय रेशमलगायत नेतालाई छुट्टाउने दौडपुमै वितरिएको छ। संसदमा समेत उनले आफ्नो पार्टीको मूल मुद्दालाई जोडतोडका साथ उठाएकी छन्। मंगलबार साँझमात्र उनले एमाले अध्यक्ष ओलीलाई उनको निजी निवास वालकोटमा भेटेकी छन्। 'सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकारले विश्वासको मत लिनका लागि अर्कै एक साता समय छ, त्यहाँसम्म हाम्रो पार्टीमा पनि छलफल गरौंला,' ओलीसँगको भेटपछि, उनले कान्तिपुरसँग भनिन्, 'तर पछिल्लो समय सरकारले हाम्रो माग सम्बोधन गर्ने सम्भावना बढेको छ, हामी केही उत्साही छौं।' प्रधानमन्त्री दाहालसँग पनि यस विषयमा कुराकानी भइरहेको उनले बताइन्।

प्रधानमन्त्रीका प्रमुख राजनीतिक सल्लाहकार हरिवोल गजुरेलले अदालतबाट जेल सजाय पाएका नाउपाका रेशमसहित नेतालाई रिहा गर्ने विषयमा सरकार सकारात्मक भए पनि प्रक्रियाको विषयमा कुरा नमिलेको बताए। 'उहाँहरूले छिटो छाड्नुपर्ने भन्नुहुन्छ, तर

विद्यमान ऐन संशोधन नगरी छाड्न सकिने अवस्था देखिँदैन,' उनले भने, 'यही विषयमा छलफल भइरहेको छ, हेरौं के हुन्छ?'

गत पुस २७ मा सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार निर्माणका लागि एमाले संसदीय दलका नेता रावललाई समर्थन दिएको नाउपा सभामुख चयनका लागि दोस्रो पटक भएको निर्वाचनमा भने रेशमलगायत नेताको जेलमुक्तिको सतर्क राखेर तटस्थ बसेको थियो। प्रधानमन्त्री दाहाल र एमाले अध्यक्ष ओलीसँगको वार्तापछि, माघ ३ मा भएको तेस्रो पटकको चुनावमा सभामुखमा माओवादीका भीमबहादुर भण्डारीलाई मतदान गरेको थियो। 'केन्द्र सरकारलाई समर्थन र विश्वासको मत दिनेदेखि सुदूरपश्चिम प्रदेशको सभामुख निर्वाचनसम्म आइपुग्दा शीर्ष नेता (प्रधानमन्त्री दाहाल र एमाले अध्यक्ष ओली) ले माग पूरा गर्ने वचन दिनुभएको थियो तर अहिलेसम्म कुनै प्रगति नदेखिएर निराश भएका छौं,' संसदीय दलका नेता चौधरीले भने।

प्रतिनिधिसभामा नाउपाबाट श्रेष्ठसहित अन्य ३ जना लालवीर चौधरी, गंगाराम चौधरी र अरुणकुमार चौधरी सांसद छन्। तीमध्ये श्रेष्ठ रेशमकी पत्नी र लालवीर बुवा हुन्। तत्कालको अवस्थामा दाहाल नेतृत्वको सरकारलाई नाउपाको समर्थन हुनु नहुनुमा खासै फरक पर्दैन। सरकार निर्माणका लागि समर्थन गरेका अन्य ६ दलबाटै सुविधाजनक बहुमत पुगेको छ। स्वयं नाउपासमेत दाहाल सरकारलाई समर्थन र विश्वासको मत दिएर प्रतिपक्षी बन्नुका बासिरहेको छ।

नाउपाका सुदूरपश्चिम संसदीय दल नेता चौधरीले तात्कालिक अवस्थामा सत्ताभन्दा टीकापुर घटनाका 'राजबन्दी' लाई जेलमुक्त गर्नु आफूहरूको पहिलो प्राथमिकता रहेको बताए। 'जनताले हामीलाई सरकारमा जानका लागि नभई टीकापुर घटनाका राजबन्दीलाई उन्मुक्ति दिलाउन जिताएर पठाएका हुन्,' उनले भने, 'त्यसैले हामीले पार्टीको नामअनुसारको काम गर्नुपर्नेछ।'

जेलमुक्तिको मुद्दा छाड्ने हो भने नाउपाले सुदूरपश्चिममा कांग्रेससँग मिलेर सरकारको नेतृत्व गर्ने सम्भावना रहन्छ। तर उसले प्रदेशमा कांग्रेससँग समीकरण बनाएर संघीय सरकारसँग सम्बन्ध विगान चाहने छैन। संघीय सरकारले नचाहँदा मुलुकी फौजदारी कार्यविधि संहिता संशोधन प्रक्रिया अघि नबढ्ने र त्यसबाट पार्टीको मूल माग पूरा नहुने नाउपाको बुझाइ छ। 'हामीलाई कांग्रेसले सुदूरपश्चिममा सरकारको नेतृत्व दिने प्रस्ताव गरिरहेको छ, हिजो देउवा सरकारले हाम्रो माग पूरा गर्ने गरी अध्यादेश ल्याउन खोजेकाले हामी कांग्रेसप्रति नकारात्मक छैनौं,' नाउपाका एक सांसदले भने, 'तर संघीय सरकारसँग संघर्ष गरिरहना सौहार्द सम्बन्ध बनाएर जेलमुक्तिको सरोकार सम्बोधन होस् भन्ने प्रतिपक्षी चाहना छ।'

मलेसियाका गृहमन्त्री काठमाडौंमा

हेम कार्की (काठमाडौं)

मलेसियाका गृहमन्त्री फुद्दिन नासुन इजमाइल तीनदिने भ्रमणका लागि विहीवार साँझ काठमाडौं आइपुगेका छन्। नेपालीको प्रमुख श्रम गन्तव्यबाट भएको उच्चस्तरीय भ्रमणका क्रममा कामदारको हित र सुरक्षामा केन्द्रित द्विपक्षीय छलफल हुनेछ।

मलेसियाको टोलीले गृह मन्त्रालयको समेत कार्यभार सम्हालेका प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालसँग भेटवार्ता गर्नेछ। विस्तृत छलफल भने श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षामन्त्री डोलप्रसाद अर्यालसँग हुनेछ। उनीहरूबीच शुरुवात करिब दुई घण्टाको 'लन्च मिटिङ' तय गरिएको छ। तत्काल ५ लाख विदेशी कामदार लैजाने नीति लिएको मलेसियाले यही भ्रमणबाट नेपाली कामदारको कोटा निर्धारण हुने अपेक्षा गरिएको छ। शून्य लागतमा कामदार लिन श्रम सम्झौताको प्रावधान कार्यान्वयन नभएको विषय पनि बैठकमा उठ्नेछ।

मलेसियाले संबेदनशील क्षेत्रमा रहेका औद्योगिक उत्पादन, निर्माण, खेती, प्लास्टिसन र सेवा क्षेत्रमा कामदारको अभाव भएको भन्दै स्रोत देशबाट तुरुन्तै कामदार ल्याउने तयारी गरेको हो। त्यसमध्ये सेवा क्षेत्रअन्तर्गत पर्ने घरेलु कामदार र नेपाली सुरक्षा गाडबारे मलेसियाको मुख्य चासो छ। 'मलेसियाले नेपालबाट घरेलु कामदार र तालिमयुक्त सुरक्षा गाड ल्याउने विषयलाई प्राथमिकता राखेको छ,' मलेसियाका मानव संसाधन मन्त्रालयका एक अधिकारीले कान्तिपुरलाई भने, 'कुन क्षेत्रमा नेपालले कति प्राथमिकता पाउँछ, भन्ने विषय लन्च बैठकमा नेपालले राखे अडानमा भर पर्छ।'

नेपाल आउनुअघि मलेसियाका मानव संसाधनमन्त्री र गृहमन्त्रीलाई भेटेका मलेसियाका लागि नेपाली राजदूत डिल्लीप्रसाद पौडेलले यो भ्रमणलाई रणनीतिक महत्त्वका हिसावले बुझ्नुपर्ने बताए। 'यो मलेसियाका मानव संसाधन सामान्य कटनीतिक भेट मात्रै होइन, विशेष रणनीतिक भ्रमण हो। मलेसियाले यस्तो भ्रमण १५ वटा स्रोत देशसँग गर्दै छ,' उनले भने। मलेसियाका स्रोत देशबीच सबैभन्दा बढी प्रतिस्पर्धा नेपाल र बंगलादेशबीच छ। बंगलादेशले जतिसक्दो बढी कामदार पठाउन मलेसियासँग

राजनीतिक तहमा नै पटकपटक भ्रमण गर्दै आएको छ। मलेसियाले नेपाललाई बंगलादेशसँग पनि कामदारकै विषयमा छलफल गर्दै छ। नेपाल र मलेसियाबीच श्रम सम्झौता भएपछि गत वैशाखमा मात्रै नेपालका तर्फबाट मन्त्रीस्तरीय भ्रमण भएको थियो। त्यो भ्रमण कटनीतिक भेटमा मात्रै सीमित भएको थियो।

मलेसियाले नेपालबाट कामदार ल्याउन प्रक्रिया फर्काइदिएर रहेको र दूतावासलाई बुझाउनुपर्ने रकम पनि बढी भएको भन्दै नेपालको ध्यानाकर्षण गर्दै आएको थियो। यो विषयलाई मलेसियाले द्विपक्षीय बैठकमा पनि उठाउने तयारी गरेको छ। निमित्त श्रम सचिवसमेत रहेका श्रम मन्त्रालयका प्रवक्ता डण्डुराज छिमेरेले कामदारको मर्यादित श्रम, सामाजिक सुरक्षाको सुनिश्चितता र उपचार पाउने प्रवन्धको विषयमा मलेसिया सरकारसँग छलफल हुने बताए। गृहमन्त्री इजमाइलको टोलीले नेपाल प्रहरी, नेपाली सेना र सशस्त्र प्रहरीका भूू संगठनका अधिकारीसँग पनि बैठक राखेको छ।

कोभिड महामारीको समयमा रोकिएको विदेशी कामदार भर्ना प्रक्रिया मलेसियाले गत अप्रिलमा सुरु गरेको थियो। त्यसयता भन्दा दुई लाख नेपाली मलेसिया गइसकेका छन्। मलेसियाका मानव संसाधन मन्त्रालयका अनुसार संबेदनशील क्षेत्र र यसका उपक्षेत्रका रोजगारदाताले विदेशी कामदार केन्द्रीकृत व्यवस्थापन प्रणाली (एफडब्ल्यूसीएमएस) मार्फत आफूलाई चाहिने कामदारको कोटाका लागि आवेदन दिन पाउने व्यवस्था कार्यान्वयनमा ल्याइसकेको छ। गत पुसदेखि भने मलेसियामा जाने कामदारमा कमी आएको छ। व्यवसायीहरूका अनुसार पछिल्लो समय माग धेरै कम छ।

CALL FOR APPLICATION

To Participate. Log on to www.missnepal.com.np
 Download, Miss Nepal App from Google Play Store or App Store | Last Date of Application: March 15, 2023

TITLE SPONSOR		CO - SPONSORS		MEDIA PARTNERS	
CAR PARTNER	CROWN PARTNER	BANKING PARTNER	HOSPITALITY PARTNERS	VOTING PARTNER	TOURISM PARTNER
SUBTITLE SPONSORS		AIRLINES PARTNERS		MEDICAL PARTNER	
DESIGNERS		SUPPORTERS			

Brought to you by

Dabur Vatika
Natural SHAMPOO

Dabur Vatika, Beautiful Naturally

सम्पादकीय

प्रधानमन्त्रीज्यू, मन्त्री पाण्डेको जिम्मेवारी फेरियोस्

राप्रपाबाट निर्वाचित भएका सांसदहरूले पदीय शपथका क्रममा भ्रष्टाचार नगर्ने भनी थप एक वाक्य स्व-प्रतिबद्धता पनि जनाएका थिए । आमासित जोडिएकाले सुन्दै अप्रिय लाग्ने उक्त स्व-शपथलाई भ्रष्टाचारविरुद्धको कठोर प्रतिबद्धताका रूपमा अर्थ्याउन भने सकिन्छ्यो । खालि त्यसका निमित्त एउटै सर्त थियो— राप्रपा हरपल विधिको शासन, सुशासन र सदाचारका पक्षमा उभिनुपर्थ्यो । तर, आमाको नाममा खाएको उक्त अतिशय कसम जति असंगत थियो, त्यसको आयु पनि त्यत्ति नै अल्प रहेछ । मन्त्रपरिषद विस्तारका क्रममा विवादास्पद निर्माण व्यवसायी विक्रम पाण्डेलाई सीधै स्वार्थको द्रन्द् हुने गरी सहरी विकास मन्त्रालय नै सुम्पिएपछि क्षणका क्षण उक्त प्रतिबद्धता लोक रिफाउने एउटा खोक्रो नारामा परिणत भयो । र, अहिले देशले त्यसको दुष्परिणाम भोग्न सुरु गरिसकेको छ । विरालोलाई नै दूधको गोठालो राखेपछि स्वाभाविक रूपमा जे हुनु थियो, त्यही हुन थालेको छ ।

सर्वप्रथम त, सहरी विकास मन्त्रालय अन्तर्गत मात्र करिव ५ अर्ब रुपैयाँको ठेक्का लिएको कालिका कन्स्ट्रक्सनका मालिक नै स्वयं त्यही मन्त्रालय हाँक्ने ठाउँमा पुग्नु मात्रै पनि लोकतन्त्र र विधिको शासनको परिकल्पनाभन्दा बाहिरको कुरा हो । अब त स्वार्थ बाफिने गरी नै निर्णय प्रक्रिया अघि बढाउन थालिएको छ, जुन खुल्लमखुला लुट हो । सम्भौता अनुसार काम नसक्ने कम्पनीलाई कारबाहीको भागीदार बनाउनुपर्नेमा कालिकालाई यस मन्त्रालय अन्तर्गतका कति आयोजनाका ठेक्का अबधि बढाउन लागिएको छ, जुन कानुनी शासनलाई ठाडो चुनौती हो ।

सहरी विकास मन्त्रालय अन्तर्गत धनगढी उपमहानगरपालिकामा सडक र नाला निर्माण गर्न ठेक्का लिएको कालिकाले काम नसकेपछि म्याद थपन लागिएको छ । १०.२५ किलोमिटर सडक कालोपत्र गर्नुपर्नेमा पुस १६ सम्म २.३९ किमि मात्र काम सकिएको छ, नाला निर्माण पनि एकचौथाइ बाँकी नै छ । फन्डै अर्ब रुपैयाँको उक्त ठेक्का अबधि २०७९ साउन १८ मै सकिएपछि पुस १५ सम्म थपिएकामा अहिले २०८० वैशाख १९ सम्म समय लम्ब्याउन आयोजना कार्यान्वयन एकाइ धनगढीले फाइल तयार पारेर क्षेत्रीय सहरी विकास आयोजनामा पठाइसकेको छ । पालिकाको पटक-पटकको ताकेताका बावजुद पनि कालिकाले काममा आलटाल गरेको छ ।

कैलालीकै गोदावरी नगरपालिकाभित्रको सहरी सडक र नाला निर्माणको आधा अर्ब रुपैयाँभन्दा बढीको ठेक्का पनि त्यत्तिकै अलपत्र छ । २०७९ साउन १८ मा सक्नुपर्ने ठेक्काको भौतिक प्रगति ७० प्रतिशत मात्रै छ । अहिले २०८० वैशाख ४ सम्म म्याद थपन प्रस्ताव गरिएको छ । कालिकाले जिम्मा लिएका सहरी विकास मन्त्रालय अन्तर्गतकै अरू ठेक्काको हविगत पनि यही छ । ठेकेदार नै मन्त्री भएपछि अब त अबधि थपन पनि भन्ने सहज भनिएको छ । अनि भन्नु परोइन, यस्तो अवस्थामा न कुनै ताकेताको अर्थ रहन्छ, न सही अनुगमन नै हुन सक्छ ।

यसरी हित बाफिने गरी निर्णय-प्रक्रिया अघि बढ्नु आफैँमा राज्यस्रोतको अनियमितता तथा भ्रष्टाचार हो । र, मन्त्री पाण्डेको यस्तो हर्कतबाट जित राप्रपामाथि औला उठ्छ, त्योभन्दा बढी सदाचारका विषयमा सरकारको प्रतिबद्धतामाथि प्रश्न जन्मन्छ । त्यसैले प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालले यो विषयलाई गम्भीरतापूर्वक लिनुपर्छ, र राज्यका निर्णयहरूमा हितको टकराव हुन नदिन अविलम्ब मन्त्री पाण्डेको जिम्मेवारी हेरफेर गर्नुपर्छ । चौतर्फी औला उठिसक्दा पनि विधिको शासनको एउटा महत्त्वपूर्ण सवाललाई उनले त्यसै बेवास्ता गरिरहन मिल्दैन । राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीका सभापति रवि लामिछिनेलाई यथास्थितिमा पुनः गृहमन्त्री नबनाउने भनेर प्रधानमन्त्रीले लिएको अडान निःसन्देह सराहनीय छ, मन्त्री पाण्डेका हकमा पनि उनले यस्तै विवेक प्रयोग गर्न सक्नुपर्छ । चिन्तमा लागेका विषयमा मात्र सही अडान लिएर विधिको शासनको जगेर्ना हुन सक्दैन, उल्टो नेतृत्वको दोहोरो मापदण्ड उजागर हुन्छ, यसमा प्रधानमन्त्री दाहाल सचेत हुनेपर्छ । अन्यथा कतै सरकारको घोषित-अघोषित उद्देश्य नै भ्रष्टाचारको खुल्लमखुला प्रवर्द्धन गर्नु त होइन भनेर अर्को सशय जन्मिनेछ ।

मन्त्री पाण्डेको जिम्मेवारी हेरफेर नगरिएर मन्त्रालयका निर्माण कार्यको ठेक्का सम्बन्धी नीति निर्माण र निर्णयहरू कसरी स्वच्छ, स्वस्थ र सार्वजनिक हितमा हुन्छन्, तिनको गणस्तरको कसरी उचित अनुगमन हुन सक्छ, भन्ने चिन्ता प्रधानमन्त्रीलाई हुनैपर्छ । सत्ताको सहजताकै लागि मात्र कानुनी शासन तथा सुशासनको खिलाफमा सरकार अघि बढ्नु हुँदैन । कानुनी शासनको मान्यताविपरीत हित बाफिने बाटो हिँडेर सुशासनको सही गन्तव्य पुग्न सकिँदैन । स्वार्थको द्रन्द् सम्बन्धी छुट्टै कानुन नभए पनि हित बाफिने व्यक्तिलाई सार्वजनिक जिम्मेवारी नसुम्पिनु विश्वप्रचलित सामान्य विधिशास्त्रीय मान्यता हो । फेरि, अलग्गै कानुन नभए पनि सुशासन, व्यवस्थापन तथा सञ्चालन ऐन-२०६४ को दफा १८ ले प्रस्ट रूपमा स्वार्थको द्रन्द् सम्बन्धी निर्णयलाई वर्जित गरेकै पनि छ । यसले राज्यका निर्णयाधिकारीहरूलाई प्रत्यक्ष रूपमा आफ्नो स्वार्थ रहेको विषयमा वा नजिकका आफन्तलाई फाइदा पुग्ने गरी कुनै पनि निर्णय गर्नबाट रोक्न सक्दैन । तसर्थ, मन्त्री पाण्डे यही जिम्मेवारीमा रहिरहे भने यस मन्त्रालय अन्तर्गत हुने कालिकाका ठेक्का सम्बन्धी निर्णयहरू गैरकानुनी हुन्छन् । प्रधानमन्त्रीले चाहेको यस्तै गैरकानुनी राज त पक्कै होइन होला, त्यसैले कानुनी शासनको अवधारणालाई प्रथम दृष्टिमै चुनौती दिने गरी बाँडिएको मन्त्रपरिषदको जिम्मेवारी अनिवार्य रूपमा हेरफेर गर्नुपर्छ । र, धेरै मन्त्रालय अन्तर्गतका आयोजनामा ठेक्का पाएका मन्त्री पाण्डेका हकमा त अर्को मन्त्रालय दिँदा त्यहाँ पनि स्वार्थ बाफिने-नबाफिने राम्ररी हेनुपर्छ ।

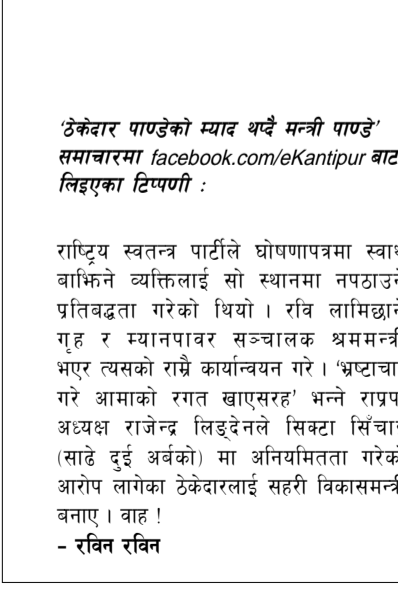
सम्पादकलाई चिठी

समीक्षाले सृजेको भ्रम

कान्तिपुर दैनिकको २०७९ माघ १४ को 'कोसेली' मा यादव देवकोटाको समीक्षा 'मिथ्या ज्ञान वैभरहेको प्रज्ञा प्रतिष्ठान' मा मेरो पुस्तक 'कर्णालीमा प्रचलित दर्शन-परम्परा' बारे लेखिएको विषयप्रति ध्यानाकृत भएको छ । नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठानप्रति नै भ्रम सृजना गर्ने नियत राखी गरिएको देवकोटाको समीक्षा नृष्टिपूर्ण मात्रै नभई त्यसले आम पाठकमाफ भ्रम सृजना गर्न उद्यत देखिन्छ । अतः त्यसबारे निम्न बूँदाबाट प्रस्ट पार्न चाहन्छु ।

१. पुस्तकको 'कर्णालीमा मानव सभ्यता' पृ. ११७ अन्तर्गतको '३.२.२ प्राचीनकाल' उपशीर्षक पृ. ११८-११९ मा कर्णाली क्षेत्रमा मानव बसोवास इपू ८,००० देखि भएको हुनुपर्छ भनी सन्दर्भ उल्लेख गर्ने क्रममा 'कर्णाली पाषवीचत्र, २०७६, पृ. ४२' मा उल्लिखित 'सिञ्जा उपत्यकामा मानिसहरू ८,००० वर्षअघिदेखि नै भएको टुचीको तर्क छ । यस क्षेत्रमा कम्पन्डा लगायत घुमन्ते जातिहरूको अस्तित्व पाषाण युगदेखि नै रहेको अनुमान गर्न सकिन्छ ।' सन्दर्भ राखिएको हो । कर्णाली क्षेत्रमा इपू ८,००० को वरपर मानवको बसोवास थिएन भन्ने नेपाल वा अन्य विश्वविद्यालयको अनुसन्धान एवम् खोजबाट स्थापित भएमा त्यसैलाई मानिनेछ । सन्दर्भ सामग्री उल्लेख गर्दै पहिले अस्तित्वमा रहेका जातजातिको उल्लेख नगर्ने हो भने मानव विकासक्रमको अध्ययन कसरी पुग्न हुन सक्छ, ? प्राचीनकालमा भएका जातजातिको अध्ययन र सन्दर्भसहित अद्यावधिक रूपमा उल्लेख गर्नु लेखकको कर्तव्य हो । वरु देवकोटाले सन्दर्भ उल्लेख नगरी मेरो

सम्पादकलाई चिठी

किताबका बीचबीचको सामग्री टिपेर सिलासिलाविहिन समीक्षा लेख्दा भ्रम सिर्जना भएको छ ।
२. 'ब्रह्माण्ड र पृथ्वीको जन्मबारे वैज्ञानिकहरूको धारणा १.१.२ पृ. २२-२३ मा ब्रह्माण्ड र पृथ्वीको सन्दर्भमा लेखकहरू जनकलाल शर्मा, देवीप्रसाद चट्टोपाध्याय, वेदुराम भुसाल, टीती हेगन, इयान थ्यामरोनका पुस्तकमा

दृष्टिकोण

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

सम्पादकलाई चिठी

९ केजी सुनसहित पत्राउ

काठमाडौं (कास)- त्रिभुवन विमानस्थलबाट ९ केजी सुनसहित ब्यानडेली नागरिक पत्राउ परेका छन्।

उनीबाट ९ केजी १ सय ३५ ग्राम अथवा सुन बरामद गरिएको भन्सार कार्यालयका प्रवक्ता यमराज पाण्डेले बताए।

भीमसेन जात्राका अवसरमा बिहीवार ललितपुरको पाटन दरबार क्षेत्रमा परम्परागत नेवारी पोसाकमा महिला। टोलटोलमा रहेका भीमसेनका मन्दिरमा पूजाआजा गर्दै यो पर्व मनाइन्छ।

तस्विर : सन्जोग मानन्धर/कान्तिपुर

४२ फिटको ढुंगामा बुद्धमूर्ति बनाइने

योजना पूरा भए नेपालको सबैभन्दा अग्लो तथा एउटै ढुंगाबाट बनेको पहिलो बुद्धमूर्ति हुने दाबी

सुशीला तामाङ (काठमाडौं)

नागार्जुन नगरपालिकामा ४२ फिट लामो एउटै ढुंगाबाट मूर्तैय बुद्ध निर्माण गरिने भएको छ।

गर्ने क्रममा बुद्धमूर्ति बनाउने अवधारणा बनाएका थिए। त्यहीअनुसार स्थानीय, वडा तथा नगरपालिकाले सहमति जनाएपछि फन्डे डेड वर्षअघि नै कार्ययोजना अगाडि बढेको उनले बताए।

गर्ने परियोजना दाहालको छ। मूर्ति स्थापना गर्ने ढाँडामा प्रशस्त हावा चल्ने भएकाले पानी पम्प गर्न चाहिने उपकरण जडान गर्ने योजनासमेत प्रस्तावनामा समावेश छ।

ल्याउन राणाकालीन समयमा दरवारबाट घोडामा मानिसहरू आवातजावत गर्थे। पछि उनीहरूले ढुंगालाई त्यतिकै अवस्थामा छोडे। त्यसपछि वर्षौसम्म ढुंगाको फन्डे आधाजस्तो भाग माटो र फारपातले पुगिएको थियो।

Advertisement for 'हार्दिक समवेदना' (Heartfelt Condolence) for the family of late Smt. Bishanadevi Mall, including contact information for Radio Kantipur and the family.

वर्गीकृत विज्ञापन

A large grid of classified advertisements containing various services such as banking, real estate, medical, and educational institutions.

Advertisement for 'कुनै पनि कम्पनीका नयाँ तथा पुरानो गाडीहरू खरिद बिक्री तथा सट्टापट्टाका लागि हामीलाई सम्पर्कनुहोस्' (Buy/sell cars for any company).

Advertisement for 'वर्गीकृत विज्ञापन संकलन काउन्टरहरू' (Classified Advertisements Collection Counters) listing various services and contact details.

विदेशी मुद्रा	दर	सुन	चाँदी
अमेरिकी डलर	१३९.३८	२०,९५०.००	१,३९९
युरो	१४३.०८		
पाउन्ड स्टर्लिंग	१६९.९०		
अस्ट्रेलियन डलर	९३.००		
काठमाडौँ रिजर्व	३५.८७		

दुई महिनायता सीमावर्ती बजारमा नेरु बलियो, भारु कमजोर

रजु बज्राडे (काठमाडौँ), माधव दग्गामा (भैरहवा), मनोज पौडेल (कपिलवस्तु), विनोद भण्डारी (विराटनगर), मोहन बुडाएर (धनगढी) र गवानी अट्ट (कञ्चनपुर)

भारतसँग सिमाना जोडिएका बजारमा भारतीय मुद्रा (भारु) को तुलनामा नेपाली मुद्रा (नेरु) बलियो हुने क्रम कायमै छ। विरले देखिने यस्तो प्रवृत्ति करिब साढे २ दशकयता पहिलो पटक सीमावर्ती बजारमा देखिएको हो। पछिल्लो दुई महिनायता सीमावर्ती बजारमा भारुको तुलनामा नेरु बलियो बनिरहेको छ।

तस्करि र हुन्डीबाट मागभन्दा बढी भारु भित्रिँदा केही महिनायता सीमावर्ती बजारमा भारु कमजोर भएको त्रिभुवन विश्वविद्यालय आर्थिक विकास तथा प्रशासनिक अनुसन्धान केन्द्रका कार्यकारी निर्देशक अर्जुन बरालले बताए। 'तरलता अभावको मार खेपिरहेको नेपालको अर्थतन्त्र बलियो भएर यति बेला भारुको तुलनामा नेरु बलियो भएको होइन। अहिले नेरु बलियो हुनुमा बजारको मागभन्दा बढी अवैध रूपमा भारु भित्रिनु हो,' उनले भने, 'बजार माग र आपूर्तिले विनिमय दर तय गर्ने भए पनि तस्करि र हुन्डीबाट धेरै भारु भित्रिएकाले त्यसको आपूर्ति बढेर भाउ घटेको हो।'

सुन तस्करिबाट अवैध रूपमा भित्रिने भारु र सीमावर्ती क्षेत्रका क्यासिनोका कारण पनि बजारमा छ्यापछ्याप्टी हुँदा भारु कमजोर भएको उद्योग संगठन मोरडका अध्यक्ष सुयस प्याकुरेलको भनाइ छ। केही महिना अघिसम्म नेपाल राष्ट्र बैंकको प्रादेशिक कार्यालय भैरहवा र त्यहाँका मुद्रा सटही काउन्टरमा भारतीय मुद्रा किन्नेको भीड लाग्थ्यो। माग धेरै हुँदा त्यति बेला भारतीय मुद्रा अभाव हुन्थ्यो। राष्ट्र बैंक, बैंक र सटही काउन्टरले मागअनुसार भारतीय मुद्रा उपलब्ध गराउन सक्दैनथे। सर्वसाधारणले चलनचल्तीमा निर्धारित विनिमय दरभन्दा धेरै मूल्यमा भारतीय मुद्रा खरिद गर्नुपर्ने

वाध्यता रहेको स्थानीय व्यापारी बताउँछन्। अहिले परिस्थिति बदलिएको छ। सीमावर्ती नेपाली बजारमा भारतीय मुद्रा फालाफाल छ। बैंक र सटही काउन्टरबाहेक बजारमा भारतीय मुद्रासँग कायम नेपाली विनिमय दर (१ सय ६० रुपैयाँ) मा भारु पाइँदैन। भारतीय मुद्रा लिन सक्भर कसैले चाहन्छन्। भारतीय मुद्राको कारोबार गर्ने यहाँका तीन दर्जनभन्दा धेरै सटही काउन्टर सुनसान छन्। पहिला निर्धारित विनिमय दरभन्दा कम नेपाली रुपैयाँ लिएर भारु उपलब्ध गराउने दुई नम्बरी कारोबारमा संलग्न व्यवसायीले अहिले ठीक उल्टो अर्थात् निर्धारित विनिमय दरभन्दा कम नेपाली रुपैयाँ लिएर भारु उपलब्ध गराउने गरेको स्थानीय जानकार बताउँछन्।

बजारमा भारतीय मुद्राको उपलब्धता धेरै भएको र माग पनि घटेको भैरहवास्थित नेपाल राष्ट्र बैंक लुम्बिनी प्रादेशिक कार्यालयकी निर्देशक रञ्जना पौडेलले

सुन तस्करिबाट अवैध रूपमा भित्रिने भारु र सीमावर्ती क्षेत्रका क्यासिनोका कारण पनि बजारमा छ्यापछ्याप्टी हुँदा भारु कमजोर

जनाइन्। 'के कारणले यस्तो अवस्था आयो भन्नेबारे कुनै अध्ययन नगरिएकाले आधिकारिक रूपमा केही भन्न सकिने स्थिति छैन,' उनले भनिन्, 'बजारमा भारतीय मुद्राको आपूर्ति बढेको भने यथार्थ हो। अर्थात् निर्धारित विनिमय दरभन्दा कम आधिकारिक स्रोतले पहिलाको तुलनामा धेरै भारु ल्याउने गरेका छन्।' पछिल्लो समय सीमावर्ती नेपाली बैंक तथा वित्तीय संस्थामा निक्षेप र खाता खोल्ने संख्या बढे-नबढेको विषयमा भने अध्ययन नभएको पौडेलको भनाइ छ।

भारतमा कालोघनलाई उपयोगमा ल्याउन नेपालबाट कारोबारीमाफत सुन खरिद गर्ने र त्यसको सट्टा भारु भुक्तानी दिने, भारतमा बसोबास गर्ने तर दोस्रो नागरिकता हुने परिवारले कालोघन लुकाउन वा उपयोगमा ल्याउन नेपालमा ल्याउने गरेको, भारतमा रोजगारीबाट निवृत्त पेंसनरले पेंसन ल्याउँदा भारु ल्याउने र सीमावर्ती नेपाली बजारमा भारतीय नागरिकबाट सामान किनमेल तथा सेवा लिँदा भारुको प्रयोग गरिएकाले यस्तो अवस्था आएको हुन सक्ने स्थानीय व्यापारीको अनुमान छ।

भारतीय बैंकको तुलनामा नेपाली बैंकमा निक्षेपको ब्याजदर धेरै भएकोले नेपालतर्फ भारतीय मुद्राको आपूर्ति बढेको हुन सक्ने अनुमान पनि छ। यो पुष्ट हुने आधिकारिक प्रमाण भने भेटिएको छैन। यसबारे सीमावर्ती बजारमा रहेका वाणिज्य बैंकका शाखा कार्यालयमा निक्षेप वृद्धिको अवस्थाबारे जिज्ञासा राख्दा अपेक्षा गरेनुरूप निक्षेप

बढेको पाइँन। ब्याजदरकै कारणले भारतबाट नेपालमा निक्षेप नआएको नेपाल इन्भेस्टमेन्ट मेगा बैंक भैरहवा शाखाका उपप्रबन्धक सुदर्शन पाण्डेले बताए। 'हाल भारतीय बैंकमा निक्षेपमा ६/७ प्रतिशत ब्याज पाइन्छ। नेपालमा भने ११/१२ प्रतिशतसम्म पाइन्छ। तर पछिल्ला दिनमा बैंकमा डिपोजिट रकम र निक्षेप खाता खोल्नेको संख्यामा बढेको भने देखिन्छ,' पाण्डेले भने, 'भारतीय धनाढ्यले भारु डम्प गरेर राख्नुभन्दा नेपाली रुपैयाँ डम्प गरेर राख्दा सुरक्षित भइने ठानेर नेपाली मुद्राको माग धेरै भएको अनौपचारिक रूपमा सुन्नमा आएको छ।'

आफूले विमा गराएवापत पाएको ६२ हजार भारु प्रचलित विनिमय दरमा साटुन नसकेको विमा अभिकर्ता माधव शर्माले बताए। 'एक सय भारुलाई नेपाली १ सय ५७ रुपैयाँ पनि दिन मानेनन्,' उनले भने, 'भारु लिएर सीमावर्ती भारतको सुनौली बजारमा जाँदा पनि नेपाली रुपैयाँमा बढा लाग्यो।' भारु अवमूल्यन भएकोले सबै मनी चेन्जर व्यवसाय सुनसान बनेको भैरहवाका मनी चेन्जर व्यवसायी लोकनाथ ज्ञवालीको गुनासो छ। नेपाल राष्ट्र बैंकबाटै कायम विनिमय दरमा मनी चेन्जरबाट भारु कारोबार गर्ने गरिए पनि वाहिर बजारमा भने एक सय भारुको ३ रुपैयाँसम्म सस्तो पर्ने गरेको उनले बताए। 'तर अब यो क्रम भने विस्तारै रोकिँदै छ,' ज्ञवालीले भने, 'अब केही दिनमा परिस्थिति साविककै अवस्थामा आउने देखिन्छ।'

नेपालगन्जमा पनि एक सय भारु १५४/१५५ रुपैयाँमा कारोबार भइरहेको छ। बजारमा भारुको आपूर्ति धेरै रहेकाले अफै केही दिन नेरु बलियो हुने स्थानीय जानकार बताउँछन्। **बाँकी पृष्ठ १० >>**

ठेकेदार संसद्मा, सडक अलपत्र

लमजुङको बागलुडपानी-घलेगाउँ सडक फराकिलो बनाइँदै। तस्बिर : आशु/कान्तिपुर

आशु गुरुङ (लमजुङ)

रामेछापबाट प्रतिनिधिसभा सदस्यमा निर्वाचित कांग्रेस सभापति पूर्णबहादुर तामाङ संसद्मा छन्। उनले निर्माण गरिरहेको सडक भने लमजुङमा अलपत्र अवस्थामा छ। क्वोल्लासोथार गाउँपालिका-१ बागलुडपानीदेखि बडा ३ घलेगाउँसम्मको सडक कालोपत्रको ठेक्का लिएका उनले ९ महिनायता काम नै गरेका छैनन्।

केही ठाउँमा पर्खाल उठाएको, ग्राभेल तथा बेस बनाएको र सडकमा गिट्टी थुपारेर राखेबाहेक अरु काम नभएको स्थानीय बताउँछन्। तामाङको कम्पनी कान्छाराम-नाना जेभीले १० किमि सडक कालोपत्रका लागि ०.७८ करोड ३० लाख सक्ने गरी ०.७८ करोड ३० लाख सम्मोता गरेको थियो। भ्याटसहित ३४ करोड ७७ लाख रुपैयाँमा कालोपत्र गर्ने भनी सम्झौता गरेकामा सम्झौता सकिएकै १५ महिना कटिसकेको छ। कम्पनीले भने सडक कालोपत्र नगरी यतिकै छाडेको छ। 'सडक बनाउँदैनन्, धूलो मात्रै उडाइएको छ। हिँड्न-बस्नै मुस्किल भयो,' क्वोल्लासोथार-१ रापासिङकी सूर्यकुमारी गुरुङले भनिन्। काठमाडौँ गएर निर्माण व्यवसायी सांसद तामाङलाई भेटेरै कुरा गरिएको

पर्यटन व्यवस्थापन समिति स्टाट भिलेज घलेगाउँका अध्यक्ष एवं क्वहोलासोथार गाउँपालिकाका निवर्तमान अध्यक्ष प्रेमबहादुर घले बताउँछन्। 'हामीले मुख्य मान्छेलाई नै भेटेर आएका हौं। अब सडक बन्ला भन्यो, आउँदै आउँदैन,' उनले भने, 'बाटो बनाउन बन्द भएको ९ महिना भयो। बाटो अलपत्र पर्थ्यो। अब के गर्ने खोइ?'

केही ठाउँमा पर्खाल उठाएको, ग्राभेल तथा बेस बनाएको र सडकमा गिट्टी थुपारेर राखेबाहेक अरु काम भएन

निर्माण व्यवसायी र उनका प्रतिनिधि कहिलेकाहीँ मात्रै सम्पर्कमा आउने गरेको गाउँपालिका अध्यक्ष सूर्यप्रसाद गुरुङको भनाइ छ। निर्माण व्यवसायी सम्पर्कमा आउन नचाहेको पूर्वाधार विकास कार्यालय लमजुङका प्रमुख इन्जिनियर सुमन गिरीले बताए। मंसिर ४ को चुनावअघि सडकको काम भइरहेको र त्यसपछि भने अघि बढ्न नसकेको उनको भनाइ छ। **बाँकी पृष्ठ १० >>**

तनहुँ जलविद्युत् प्रवेश सुरुद छेडियो

सम्पन्नका रसाइली (तनहुँ)

जिल्लाको ऋषिङ गाउँपालिका-१ काहुँशिवपुरको फाट्टारामा निर्माणधीन १४० मेगावाट क्षमताको तनहुँ जलविद्युत् आयोजनाको प्रवेश सुरुद छेडिएको छ। सेती नदीको बायाँ किनारतर्फबाट प्रस्तावित बाँधको माथिल्लो भागतर्फ जाने ४ सय ३६ मिटर लम्बाइ र ७ मिटर व्यास भएको प्रवेश सुरुदको मंगलबार ब्रेक थु गरिएको हो।

व्यास नगरपालिका-५ बेतेनी हुँदै बाँधतर्फ जाने सुरुदलाई आयोजना निर्माण सकिएपछि पनि स्थायी रूपमा प्रयोग गरिने आयोजना प्रमुख राजाभाइ शिल्पकारले जनाए। आयोजना निर्माण सकिएपछि यही सुरुद हुँदै बाँधतर्फ जान सकिने र यसको लम्बाइ पछि ४ सय २७ मिटर मात्रै रहने उनको भनाइ छ। प्रवेश सुरुद ब्रेक थु भएपछि अब सेती नदीको बायाँतर्फबाट हुने निर्माणका लागि निर्माण सामग्री तथा उपकरण लैजान र आवतजावतका लागि सहज भएको उल्लेख बताए।

आयोजनाको पहिलो प्याकेजअन्तर्गत प्रवेश सुरुद निर्माण गर्न २८ फागुन ०७८ मा पहिलो विस्फोट गराइएको थियो। सुरुद निर्माणका लागि आवश्यक विस्फोटक पदार्थ अभावका कारण करिब ४८ दिन काम रोकिएको र सुरुद निर्माणका लागि अन्तिम विस्फोट मंगलबार गरिएको आयोजनाले जनाएको छ। आयोजनाको पहिलो प्याकेजअन्तर्गत १ सय ४० मिटर अग्लो बाँधसहित संरचना सोड दा कर्पोरेसन र भियतनाम-कालिका कन्स्ट्रक्सन प्राइल नेपाल जेभीले निर्माण गरिरहेको छन्। यसअन्तर्गत अहिले मुख्य बाँध निर्माणका लागि नदी फर्काउन आवश्यक डाइभर्सन सुरुद, बाँधको माथिल्लो भाग तथा स्लोप खन्ने कार्य, प्रवेश सडकको स्तरोन्नतिलगायत काम भइरहेका छन्। ५.३९८ मिटर लम्बाइको डाइभर्सन सुरुद-१ को ब्रेक थु भइसकेको छ। आयोजनाको सुरुद, विद्युत् गृह निर्माण र हाइड्रोमेकानिकल तथा इलेक्ट्रोमेकानिकल उपकरण आपूर्ति, जडान तथा सञ्चालनलगायत दोस्रो प्याकेजको निर्माण सिनो हाइड्रो, चीनले गरिरहेको छ।

कीर्तिमानी बाटोमा सुनको मूल्य

बीहीबार प्रतितोला १ लाख ७ हजार ५ सय रुपैयाँमा कारोबार • डेढ/दुई सातामा प्रतितोला १ लाख १० हजारसम्म पुग्ने प्रक्षेपण

राजु चौधरी (काठमाडौँ)

पहिलो धातुका रूपमा चिनिएको सुनको मूल्यले नयाँ कीर्तिमानी बनाएको छ। अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा देखिएको अस्थिरता, मन्दी, द्वन्द्वलगायत कारणले सुनको भाउमा नयाँ नयाँ रेकर्ड बनेको छ। बिहीबार प्रतितोला १ लाख ७ हजार ५ सय रुपैयाँमा कारोबार भएको नेपाल सुनचाँदी व्यवसायी महासंघले जनाएको छ। यो मूल्य अहिलेसम्मकै ऐतिहासिक हो। बुधबार प्रतितोला १ लाख ६ हजार ३ सय रुपैयाँमा कारोबार भएको थियो।

'बुधवारको तुलनामा प्रतिऔंस ३१ डलर बढेको छ, त्यसकारण नेपाली बजारमा मूल्यले नयाँ रेकर्ड बनाएको छ,' महासंघका पूर्वअध्यक्ष तेजरत्न शाक्यले भने, 'मूल्य विश्लेषण गर्दा कीर्तिमानीको बाटोमा देखिन्छ।' बुधवार प्रतिऔंस १९ सय २१ डलरमा कारोबार भएको सुनको मूल्य बिहीबार बढेर १९ सय ५२ डलरमा कारोबार भएको छ, जसले गर्दा यहाँ मूल्य बढेको उनको भनाइ छ। नेपालमा अन्तर्राष्ट्रिय बजार र भारतको बजारलाई आधार मानेर मूल्य निर्धारण गरिन्छ। अन्तर्राष्ट्रिय बजारको हकमा ७५ र भारतीय बजारलाई २५ प्रतिशत आधारमा मानेर यहाँ मूल्य निर्धारण गर्ने चलन छ। अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा आएको उतारचढावसँगै यहाँ मूल्य बढेको महासंघले जनाएको छ। यसअघि ०७७ साउन २१ मा सुनको मूल्यले नयाँ कीर्तिमानी कायम गरेको थियो। त्यस बेला सुनको मूल्य प्रतितोला १ लाख ४ सय रुपैयाँ पुगेको थियो। साउन २२ मा पुनः नयाँ रेकर्ड बनाउँदै १ लाख २ हजार ५ सय, साउन २३ मा १ लाख ३ हजार ५ सयमा कारोबार गर्दै नयाँ रेकर्ड बनेको थियो। त्यसपछि मूल्यमा उतारचढाव हुँदै ०७८ फागुन १५ मा पुनः नयाँ

रेकर्ड बन्थ्यो। महासंघका अनुसार फागुन १५ मा प्रतितोला १ लाख ५ हजार ५ सयमा कारोबार भएको थियो। त्यो पनि मूल्य ऐतिहासिक हो। त्यसपछि मूल्य फेरि घटवढ हुँदै प्रतितोला ८२ हजार रुपैयाँसम्म झरेको थियो। ०७९ मंसिर २३ देखि भने प्रतितोला १ लाख रुपैयाँभन्दा माथि कारोबार भइरहेको छ। पुस १ मा प्रतितोला ४ सय रुपैयाँ घटेर ९९ हजार ९ सय रुपैयाँमा कारोबार भए पनि त्यसपछि मूल्य १

सुनको मूल्य कहिले कति ? (प्रतितोला)		
०७७ साउन २१	१ लाख ४ सय	
०७७ साउन २२	१ लाख २ हजार ५ सय	
०७७ साउन २३	१ लाख ३ हजार ५ सय	
०७८ फागुन १५	१ लाख ५ हजार ५ सय	
०७९ माघ १०	१ लाख ६ हजार ३ सय	
०७९ माघ १२	१ लाख ६ हजार ९ सय	
०७९ माघ १९	१ लाख ७ हजार ५ सय	

स्रोत : नेपाल सुनचाँदी व्यवसायी महासंघ

लाख रुपैयाँभन्दा माथि नै छ। 'मूल्य १ लाख रुपैयाँभन्दा माथि पुग्नुको मुख्य कारण नै मुद्रास्फीति हो। अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा महँगो बढेको छ, सुरक्षित लगानीका लागि लगानीकर्ताले सुन रोजेका छन्,' पूर्वअध्यक्ष शाक्यले भने, 'जसले गर्दा भाउ १ लाख रुपैयाँभन्दा माथि छ। अन्तर्राष्ट्रिय बजार विश्लेषकले प्रतिऔंस २ हजार डलरसम्म पुग्ने प्रक्षेपण गरेका छन्। यस्तो अवस्था आए नेपाली बजारमा सुनको भाउ १ लाख १० हजार रुपैयाँसम्म पुग्नेछ।'

०७९ माघ १० मा मूल्य बढेर प्रतितोला १ लाख ६ हजार ३ सय रुपैयाँ पुगेको महासंघले बताएको छ। उक्त मूल्य पनि कीर्तिमानी नै हो। माघ १२ मा बढेर पुनः १ लाख ६ हजार ९ सय रुपैयाँ पुग्यो। माघ १९ मा मूल्य थप बढेर १ लाख ७ हजार ५ सय रुपैयाँमा कारोबार भयो। 'सुनको भाउ बढ्नुको प्रमुख कारण बजार महँगो नै हो। मुद्रास्फीतिको दबावले भाउ बढ्दो क्रममा छ। लगानीकर्ताको नजरमा सुरक्षित लगानी भनेकै सुन हो,' शाक्यले भने, 'अन्तर्राष्ट्रिय बजार विश्लेषण गर्दा डेढ/दुई सातामा प्रतितोला १ लाख १० हजारसम्म पुग्ने देखिन्छ।'

सुनको मूल्य बढ्नुको अर्को प्रमुख कारण अमेरिका र चीनको आर्थिक व्यापारिक गतिरोध पनि हो। सन् २०२० देखि दुई मुलुकबीच ८ सय खन डलरको व्यापार गतिरोध भइरहेको छ। 'अमेरिका र चीनको आर्थिक द्वन्द्व र रुस अति युक्रेनबीचको युद्धले पनि मूल्य बढाउन सघाएको छ,' शाक्यले भने। अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा महँगो बढेपछि त्यसलाई नियन्त्रण गर्न अमेरिकी केन्द्रीय बैंक (फेडरल रिजर्व बैंक) ले लगातार आठौँ पटक ब्याजदर बढाउने निर्णय गरेको छ। यसअघि गरिएको ब्याजदर वृद्धिले मूल्यवृद्धि नियन्त्रणमा सघाउ पुगेको र थप नियन्त्रणको प्रयास गरिएको फेडरल रिजर्व बैंकका अध्यक्ष जेरोम एच पावेलले बताएका छन्।

सन् २०२३ मा पहिलो पटक बुधवार बसेको फेडरल रिजर्व बैंकको बैठकले मार्चदेखि लागू हुनेगरी ब्याजदर ०.२५ प्रतिशत बिन्दुले बढाउने निर्णय गरेको हो। मार्चदेखि फेडरल रिजर्व बैंकले सन्दर्भ ब्याजदर (पोलिसी रेट) ४.५ देखि ४.७५ प्रतिशत कायम गर्ने भएको छ। यसले महँगो केही नियन्त्रण हुने अनुमान छ। तर पनि बजारमा अझै अस्थिरता देखिएको महासंघको दावी छ।

Bank Finance @ 11%

Ready to Move In

For more details, Contact us on:

9851196775/9851129640

Ravibhawan, Kathmandu, Nepal

आगजनी मुद्दामा सांसद चौधरी पक्राउ

धनगढी (कास)- जिल्ला अदालत कैलालीको फरार सूचीमा रहेका प्रतिनिधिसभा सदस्य अरुणकुमार चौधरी विहीवार दिउँसो बाँके कोहलपुरबाट पक्राउ परेका छन् । चौधरीमाथि सार्वजनिक सम्पत्तिमा आगजनी गरेको मुद्दा थियो ।

०६७ भदौ २ गते जिल्ला अदालतमा पेस भएको मुद्दामा न्यायाधीश विष्णु सुवेदीको इजलासले ०७० वैशाख ९ गते फैसला गर्दै ट्याक्टर आगजनीको घटनामा दोषी ठहर गरेको थियो । उनीसहित, परशुराम चौधरी र शीरबहादुर चौधरीलाई ६ महिना कैद र ८ लाख १९ हजार ४ सय २३ विगो सजाय तोकिएको थियो । तर, उनीहरू अदालतले तोकेको सजाय भुक्तान नगरी फरार थिए ।

कैलालीको गोरगां खोलाबाट २०६६ भदौ ३ गते हुँदा लिएर लम्की आउँदै गरेको लु२२ २११ नम्बरको आफ्नो ट्याक्टरमा आगजनी गरेको भन्दै कैलालीकै साविक बलिया गाविस मोतीपुरका महादेव बजाइले अरुणकुमारसहित तीन जनविरोध जिल्ला प्रहरीमा उजुरी गरेका थिए । प्रहरी अनुसन्धानपछि ०६७ भदौ २ गते जिल्ला अदालत कैलालीमा मुद्दा पेस भएको थियो ।

नागरिक उन्मुक्ति पार्टीबाट निर्वाचित चौधरी पक्राउ परेपछि पार्टीका नेता/कार्यकर्ताले आक्रोश व्यक्त गरेका छन् । नागरिक उन्मुक्तिले विहीवार विज्ञापित जारी गर्दै २४ घण्टामित्र रिहा नगरे आन्दोलनमा उत्रिने चेतावनी दिएको छ । ‘०६६ पत्ता उनी स्थानीय, प्रदेश र संघको गरी चार पटक निर्वाचन लड्दा राज्य तथा निर्वाचन आयोग के हेरेर बसेको थियो ? संघमा निर्वाचित भएपछि मात्र किन यो मुद्दा उठ्यो र पूर्वाग्रही आँखाले हेरियो ?’ पार्टी प्रवक्ता दामोदर षण्डितद्वारा जारी विज्ञापिमा भनिएको छ ।

लामिछाने पार्टीभित्रै...

रास्वपा अध्यक्ष लामिछानेले विहीवार दिउँसो सामाजिक सञ्जालमा आफू अभिमन्यु वनेर नबस्ने भन्दै सरकारबाट बाहिरिने चेतावनी दिएपछि पार्टी केन्द्रीय समिति र संसदीय दलको संयुक्त बैठक बोलाएका थिए ।

बैठकपछि रास्वपाका प्रवक्ता ढकालले प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल र एमाले अध्यक्ष केपी शर्मा ओलीले दुई दिन पखन अड्काइ गरेकाले तत्काल सरकारबाट बाहिरिन नमिल्नेको जानकारी दिए । प्रधानमन्त्री दाहाल र एमाले अध्यक्ष ओलीबाट दुई दिनमा पनि निर्णय नआए फेरि पार्टीको बैठक बसेर निर्णयमा पुग्ने उनले बताए ।

पार्टी गृह मन्त्रालयको अडानबाट पछि नहट्ने ढकालको भनाइ छ । ‘गृह मन्त्रालय हाप्पे पार्टीले पाएको जिम्मेवारी हो । यो अडानबाट हामी पछाडि हट्टेदैनौं । को व्यक्ति पठाउने भन्ने कुरा पार्टीको निर्णयको अधिकार हो । अन्य व्यक्ति वा पार्टीले यो

गृह ‘युद्ध’ ले सरकार...

एमाले अध्यक्ष ओलीले विहीवार विराटनगरमा पूर्वसहमति अनुसार गृहमन्त्री राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीबाटै हुने बताएका थिए । ‘रास्वपालाई गृहमन्त्री नदिए विवाद हुनु स्वाभाविक हो किनकि राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीले कसलाई गृहमन्त्रीमा पठाउछ, त्यो त्यही पार्टीको काम हो,’ भने, ‘पार्टीले रजि लामिछानेलाई नै गृहमन्त्रीमा पठाउछ भने अरूलाई केको टाउको दुखाइ !’

एमाले अध्यक्ष ओलीले प्रधानमन्त्री दाहालसंगको भेदमा गृह मन्त्रालय लामिछानेलाई दिन दबाव दिइरहेको स्रोतको भनाइ छ । प्रधानमन्त्री दाहाल भने गृहमन्त्री लामिछानेलाई नदिने अडानमा कायमै छन् । सर्वोच्च अदालतको फैसलाको पूर्णपाठ नआएसम्म र दोहोरो राहदानीसम्बन्धी विवादको कानुनी निरूपण नभएसम्म लामिछानेलाई गृहमन्त्री बनाउन नसकिने उनको तर्क छ ।

सरकार छाड्ने चेतावनी दोहोर्‍याउँदै आएको रास्वपाले विहीवार राति केन्द्रीय समिति र संसदीय दलको संयुक्त बैठक गरेर गृह मन्त्रालयका विषयमा निर्णय गर्ने प्रधानमन्त्री दाहाललाई दुई दिनको ‘अल्टिमेटम’ दिएका छ् । गृह मन्त्रालयका विषयमा निर्णय नआइरहेका बेला सरकारबाट बाहिरिने-नबाहिरिने निर्णय गर्न रास्वपाले विहीवार साँफ केन्द्रीय समिति र संसदीय दलको संयुक्त बैठक राखेको थियो । ‘बैठकअगावै प्रधानमन्त्री दाहाल र एमाले अध्यक्ष ओलीको फोन आएको थियो । उहाँहरूले दुई दिन पखिन भनेका कारण बैठकमा अरू निर्णय भएन,’ प्रवक्ता मकूल ढकालले कान्तिपुरलाई भने ।

गृह मन्त्रालयको अडानबाट पार्टी पछि भने नहट्ने प्रवक्ता ढकालको भनाइ छ । ‘गृह मन्त्रालय हाप्पे पार्टीले पाएको जिम्मेवारी हो । पार्टीबाट व्यक्ति पठाउने भन्ने कुरा पार्टीको निर्णयको अधिकार हो । अन्य व्यक्ति वा पार्टीले यो मान्छे पठाउनुपर्छ भन्ने होइन,’ उनले भने । रास्वपाले उच्चस्तरीय राजनीतिक संयन्त्रको बैठक पनि माग गरेको छ ।

नागरिकतासम्बन्धी मुद्दामा सर्वोच्च अदालतले सुनाएको फैसलापछि लामिछाने पार्टी सभापतिबाहेक अरू जिम्मेवारीमा छैनन् । सांसद नभए पनि संविधानको सुविधाअनुसार ६ महिना मन्त्री बन्ने दाउमा उनी छन् । विहीवारको बैठकअघि लामिछानेले सामाजिक सञ्जालमाफर्त आफू अभिमन्यु नभएको उल्लेख गर्दै आफ्नो मौनता साँफसम्म भएको चेतावनी दिएका थिए । ‘अब मलाई भन्न बाँकी, गर्न बाँकी, लेख्न बाँकी केही भए भनिहाल्नुहोला, गरिहाल्नुहोला, लेखिहाल्नुहोला । मेरो मौनता आजसम्मका लागि मात्रै हो । म अभिमन्यु होइन,’ उनले लेखेका थिए । उक्त अभिव्यक्तिपछि रास्वपाले सरकार छाड्ने आकलन भएको थियो । तर उनले अर्को चरणको ‘अल्टिमेटम’ जारी गरेका छन् ।

साँफ बसेको पार्टी बैठकमा अधिकांश केन्द्रीय सदस्य र सांसदले ‘गृह मन्त्रालय नपाएर रास्वपा सरकारबाट बाहिरियो भन्ने सन्देश जानु पार्टीको हितमा नहुने’ धारणा राखेका थिए ।

त्यसपछि दुई दिन कुनै निर्णय भएको रास्वपाका हुने बताए।

प्रधानमन्त्री र सत्ता साभ्केदार दलका नेताहरूबीच अविश्वास देखिइरहेका बेला आएको गृह मन्त्रालयको विवादले गठबन्धन अब संकटमा परेको छ । प्रधानमन्त्री दाहाललाई कांग्रेसले विश्वासको मत दिएपछि राष्ट्रपति निर्वाचनमा आफ्नो पार्टीको उम्मेदवारलाई माओवादीले मत दिन्छ कि दिँदैन भन्नेमा एमाले सशक्ति छ । सरकारलाई विश्वासको मत दिएका दलहरूको बैठक राखेर संवैधानिक पदहरूमा राष्ट्रिय सहमति गर्ने प्रस्ताव राखेर दाहालले शंका गर्ने थप ठाउँ दिएका थिए । एमाले नेतृत्वप्रति नै उत्तरदायी रहने खासको राष्ट्रपति नहोस् भन्ने दाहालले चाहिइरहेका छन् ।

निर्वाचन आयोगले फागुन २५ मा राष्ट्रपति निर्वाचन गर्न कार्यतालिका सार्वजनिक गरिसके पनि सत्ता साभ्केदार दलहरू उम्मेदवार चयनको विषयमा प्रवेश गरेका छैनन् । माओवादी केन्द्रले राष्ट्रपतिमा राष्ट्रिय सहमति जुटाउन प्रयास गर्ने बताइरहेको छ । नेताहरूका अनुसार दाहाल र ओलीबीचका पछिल्ला भेटबाटै सकारात्मक छैनन् ।

प्रधानमन्त्री दाहालसँग अर्को साभ्केदार दल राप्रपा पनि असन्तुष्ट छ । संघीयता र गणतन्त्रविरोधी अभिव्यक्ति दिएको भन्दै प्रधानमन्त्री दाहाल राप्रपाका मन्त्रीहरूसँग असन्तुष्ट छन् । सुरुमा कानुनमन्त्री धुवबहादुर प्रधानले संघीयताविरोधी अभिव्यक्ति दिएका थिए । प्रधानमन्त्री दाहालले राष्ट्रिय सभामा बोल्दै संघीयताविरोधी अभिव्यक्ति दिने मन्त्रीलाई स्पटीकरण लिने बताएका थिए । त्यसपछि सहरी विकासमन्त्री विक्रम पाण्डेले पनि आफ्नो पार्टी संघीयताको विरोधमा रहेको बताएका थिए । यही विषयमा बुधवार संसदमा सत्तापक्षकै सांसदहरूबीच शोचपत्र भयो ।

सरकारलाई समर्थन गरेको तर माग पूरा नभएको भन्दै मन्त्रपरिषदमा सहभागी नभएको नागरिक उन्मुक्ति पार्टी आफ्ना सांसद पक्राउ परेपछि भइइकिएको छ । कैलालीबाट निर्वाचित नागरिक उन्मुक्ति पार्टीका सांसद अरुणकुमार चौधरी विहीवार पक्राउ परेपछि पार्टी अध्यक्ष रञ्जिता श्रेष्ठले सामाजिक सञ्जालमै असन्तुष्टि जनाएकी छन् । १३ वर्ष पुरानो आगजनीको घटनामा जिल्ला अदालत कैलालीबाट ६ महिना कैद सजाय सुनाइएका चौधरी विहीवार दिउँसो बाँकेको कोहलपुरबाट पक्राउ परेका हुन् ।

नागरिक उन्मुक्ति पार्टीका प्रवक्ता दामोद षण्डितले विज्ञापित जारी गर्दै २४ घण्टामित्र उनलाई रिहा नगरे सरकारविरोध आन्दोलन गर्ने चेतावनी दिएका छन् । नागरिक उन्मुक्ति पार्टीले कैलाली-२ बाट निर्वाचित सांसद चौधरीलाई सरकार र तत्कालीन आन्दोलनकारीबीच २०६६ भदौ ३ मा समझदारी भएको विषय फर्के उठाएर पक्राउ गरिएको भन्दै आन्दोलनको चेतावनी दिएको हो । ‘यस घटनाले नागरिक उन्मुक्ति पार्टी र पहिचानवादीहरूमा

ठूलो आघात परेको महसुस गराएको छ । हामीलाई जबर्जस्त आन्दोलनमा धकेल्ने प्रयास नगरियोस्,’ निर्वाचिमा भनिएको छ ।

टीकापुर घटनामा अदालतबाट दोषी ठहर भएका रेशम चौधरीलगायतको मुद्दा फिर्ता र रिहा गराउने सतमा नागरिक उन्मुक्ति पार्टीले सरकारलाई समर्थन गरेको थियो । माग पूरा हुने सुनिश्चित नभएको भन्दै उसले सुदूरपश्चिम सरकारलाई विश्वासको मत दिन मानेको छैन । त्यही कारण सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार नै संकटउन्मुख छ ।

सत्ता साभ्केदार जनमत पार्टी पनि रोजेको मन्त्रालय नपाएपछि असन्तुष्ट छ । जनमतले उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय मागेको थियो । तर साभ्केदार दलहरूले जनमतलाई खानेपानी मन्त्रालय दिएका छन् । त्यसबाट असन्तुष्ट मन्त्री अब्दुल खान केही दिनपछि मात्र पदभार गर्न मन्त्रालय गएका थिए । सरकारलाई समर्थन गरे पनि रोजेको मन्त्रालय नपाएपछि जसपा सरकारमा सहभागी भएको छैन । साभ्केदार दलहरूले वन तथा वातावरण र युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय जसपाको भागमा राखेका थिए । तर अध्यक्ष उपेन्द्र यादवले ठूला दलले रोजीरोजी मन्त्रालय राखेको र कसैले किन नमानेका मन्त्रालय आफ्नो पार्टीलाई छुट्ट्याएको भन्दै सरकारमा सहभागी हुन अस्वीकार गरेका छन् । प्रधानमन्त्री दाहाल अरू दलका मन्त्रालय खोसेर जसपालाई सरकारमा लैजाने अवस्थामा छैनन् ।

सत्ता साभ्केदार दलमा मतभेद रहे पनि अहिले नै राजनीतिक समीकरण नफेरेने प्रधानमन्त्री दाहाल बताउँछन् । ‘केही हुँदैन । मैले बुझेसम्म कसैले समर्थन फिर्ता पनि लिनुहुन,’ विहीवार पार्टी स्थायी कमिटी बैठकपछि, सञ्चारकर्मीसँग उनले भने । माओवादीका एक पदाधिकारीका अनुसार लामिछानेका कारण अहिले सरकार जोखिममा नपर्ने दाहालको बुझाइ छ । ‘रविजी बाहिरिए पनि राष्ट्रपतिको निर्वाचनसम्म सरकार अट्टायारोमा पर्दैन । त्यसबीचमा विश्वासको मत दिएका अन्य दलसँग पनि कुराकानी हुन्छ, एउटा नभए अर्को विकल्प छँदै छ नि ! तर गृह मन्त्रालय रविजीले पाउने सम्भावना छैन,’ ती पदाधिकारीले भने । उनको भनाइमा संवैधानिक प्रश्न उठ्ने गरी मन्त्रपरिषदमा लामिछानेलाई भित्र्याएर आलोचना नखेपे अडानमा दाहाल छन् ।

दाहालले गत पुस १० मा प्रधानमन्त्रीमा दावी गर्दा माओवादीसहित एमाले, राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी, राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी, जनता समाजवादी पार्टी, जनमत पार्टी, राष्ट्रिय उन्मुक्ति पार्टीका र ३ स्वतन्त्र गरी ९ सय ६९ सांसदको समर्थन पेश गरेका थिए । संविधानको धारा ७६ (२) बमोजिम प्रधानमन्त्रीमा नियुक्त भएका दाहालले पुस २६ मा प्रतिनिधिसभामा विश्वासको मत लिएका थिए । मतदानमा २ सय ७० सांसद सहभागी भएकामा २ सय ६८ जनाले विश्वासको मत दिएका थिए । नेपाल मजदुर किसान पार्टीका प्रेम सुवाल र पार्टीय जनमोर्चाका चित्रबहादुर केसीले मात्र विपक्षमा मतदान गरेका थिए ।

TEACHERS WANTED	
KMC School requires <i>English Teachers for Middle/ Secondary Level</i> . The candidate must have minimum a Master's Degree and experience in the related area.	
Please apply with an application, recent pp size photograph, updated CV and photocopies of the latest academic and related documents.	
You may send the documents through mail too.	
	KMC School Buddhanagar, Kathmandu, E-mail: info@kmcschool.edu.np Ph. No. 01-4797111, 4795075, 4792016, 4792906

<p></p> <p>क्रान्तिपुर</p> <p>SUBSCRIBE AND DRIVE</p> <p>RELOADED</p> <p>धेरै पुरस्कारहरूसँगै Brand New Car</p>	
	
<p>KIA</p> <p>Movement that inspires</p>	<p>SEGWAY</p> <p>हरेक महिना Segway E100</p>
<p>बम्पर उपहार</p> <p>KIA SONET</p>	<p>DHI</p> <p>हरेक हप्ता 43" DHI Smart TV</p>
<p>क्रान्तिपुर राष्ट्रिय दैनिक वा The Kathmandu Post को वार्षिक ग्राहक बनी आकर्षक पुरस्कारहरू जित्नुहोस्। हरेक महिनामा एक माध्यमशाली विजेताले जित्नेछन् Segway E100 र बम्परमा एकजनालाई KIA SONET</p>	
<p>बिना नगरौं, आजै क्रान्तिपुर र The Kathmandu Post को वार्षिक ग्राहक बनी</p>	
<p>धन अन्कनारीका लागि फोन: एच.टि.सि.: 1660012222, 9851216900 एक्सले: 980157222, 9801016851</p>	
<p>उपत्यका मित्र: 9841166784 (सिंहिर), 9851098944 (राम), 9841631473 (सिरेन्द्र) उपत्यका बाहिर: 9856030005 (सिरेव, पोखरा), 9856025885 (राजेन, भरतपुर) 9858030677 (अशोक, नेपालाञ्ज), 9852028123 (अनुज, विराटनगर)</p>	
<p>Type SUB +Space Your name and Send to 34001</p>	

अहिलेसम्म भएका निर्णयका लागि

पार्टीभित्र पर्याप्त छलफल भएनन् ।

छलफलको अपर्याप्तताले हामीभित्र

अरूले खेलिइरहेका छन् कि भन्ने

छ । उच्चस्तरीय राजनीतिक

संयन्त्र र सरकारमा सन्तुलन

मिलाएर जानुपर्छ ।

विराजभक्त श्रेष्ठ, संसदीय दल उपनेता

पठाउनुपर्छ भन्ने होइन,’ उनले भने । लामिछाने भने आफै गृह मन्त्रालयमा फर्कन खोजिरहेका छन् । उनीबिरुद्ध दोहोरो राहदानी

क्रिकेट फिक्सिडमा...

केन्याका खेलहरू सकेर जमेकामा सीपीएल खेल्निरहेका बेला लामिछानेबिरुद्ध पीडित क्रिशोरीले बढी २१ मा प्रहरीमा जाहेरी दिएकी थिइन् । त्यसपछि उनलाई सीपीएलले प्रतियोगिताबाट हटाएको थियो भने क्यानले भदौ २३ मा कप्तान र राष्ट्रिय खेलाडीबाट निलम्बन गरेको थियो । उक्त समयमा क्यानले जुन आधारमा उनलाई निलम्बन गरेको थियो, त्यो अबस्था कायमै रहेका बखत निलम्बन फुकुवा गरेको हो ।

जबकि गत मंगलबार पोखरामा बसेको क्यानको बोर्ड बैठक नै विवादमा परेको छ । १७ सदस्यीय बोर्डका एक तिहाइभन्दा बढी (सात जना) ले उक्त बैठक बहिष्कार गरेका थिए । केन्द्रीय सदस्यहरू ऋषिराम गौतम, दाउद अन्सारी, सञ्जयराज सिंह, करना महतरा श्वरी, अमितबीर पाण्डे, छुक्की लामा र धर्मराज गिरीले कार्यसम्पादन समितिमा रहेका पदाधिकारीको राजीनामा माग गर्दै बैठक बहिष्कार गरेका थिए । नेपाल टि-२० लिगका लागि भारतीय कम्पनी सेभेन श्री स्पोर्ट्ससँग सम्झौताको निर्णय गर्ने कार्यसम्पादन समितिका सदस्यहरू क्यानका अध्यक्ष चतुरबहादुर चन्द, कार्यवाहक सचिव प्रशान्तविक्रम मल्ल, कोषाध्यक्ष रोशन सिंह, सदस्यहरू दुरांगरा पाठक र परम खड्काको राजीनामा माग गर्दै उनीहरूले क्यानलाई विघटनबाट बचाउन माग गरेका थिए ।

केन्द्रीय सदस्य लामाले लामिछानेको निलम्बन फुकुवाबारे बोर्डले गरेको निर्णयको स्वामित्व आफैहरूले नलिने बताए । ‘हामी राजीनामा माग गरेर बैठकबाट बाहिरिएका थियौं, लामिछानेलाई केका आधारमा पहिले निलम्बन गरेको हो र अहिले केका आधारमा फुकुवा भएको हो भन्नेबारे अनभिज्ञ छौं,’ उनले भने, ‘कानुनभन्दा माथि कोही पनि छैन । उहाँहरूले कसरी त्यो निर्णय गर्नुभयो, हामीलाई थाहा छैन । हामी उहाँहरूको निर्णयको साक्षी बस्ने कुरा हुन्न ।’

अध्यक्ष चन्दले बैठकपछि जारी गरेको विज्ञापितमा ‘कार्यसम्पादन समितिका सदस्यले राजीनामा दिँदा क्यान फेरि एक पटक निलम्बनतिर जाने खतरा रहेको’ भन्दै राजीनामाको मागलाई अस्वीकार गरेका छन् । क्यानको निर्णय हेर्दा लामिछानेमाथि जुन अभियोग लागेको छ, त्यसको गम्भीरता क्यानले नबुझेजस्तो देखिन्छ । क्यानले पोखरा बैठकपछि जारी गरेको विज्ञापिको ५ नं. बुँदामा ‘अनुशासन उल्लंघनको कारवाहीमा परेका प्रतिनिम्वत राष्ट्रिय क्रिकेट टोलीका पूर्वकप्तान सन्दीप लामिछानेको निलम्बन फुकुवा गर्ने निर्णय राखियो’ लेखेको छ । अध्यक्ष चन्दले भने कानुन व्यवसायी र सरकारी बकिंगलसँगको परामर्शपछि क्यानले निलम्बन फुकुवा गरेको बताएका छन् । उनले भने, ‘अदालतले धरोटीमा छाड्ने भनी दिएको आदेश पनि एक प्रकारको निर्णय नै हो । पीडितलाई चोट पुर्‍याउने गरी क्यानले

निर्णय गरेको छैन ।’

लामिछानेमाथिको नावालिग बलात्कारको अभियोग भने क्यानले दाबी गरेजस्तो सामान्य अनुशासन उल्लंघनको विषय मात्रै होइन । उनी दोषी ठहर भएमा १० देखि १२ वर्षसम्म कैद बन्नुपर्ने र नेपाली कानुनले परिभाषा गरेका अपराधमध्ये पनि ‘जघन्य कसुर’ अन्तर्गत पर्दछ । उक्त उच्च अदालतले ‘सार्वजनिक चासो र परीक्षणमा रहेको व्यक्तिले आफूलाई व्यक्तिगत जीवनमा समेत जिम्मेवारीपूर्वक प्रस्तुत गर्नुपर्ने’ भन्दै ‘पीडितसँग नगरकोट घुम्न जानु, होटलमा गई रातभर एकै कोठामा रहनु र प्रतिवादीबिरुद्ध बलात्कारको आरोपमा फिटानी जाहेरी दर्ता हुनु मात्र पनि गम्भीर र संवेदनशील विषय हो, यो घटनाको प्रकृति जति संवेदनशील छ, प्रतिवादीको व्यवहार, आचरण र प्रस्तुति उति नै शंकास्पद र अनुचित छ,’ भनेको थियो ।

जिल्ला अदालतले कान्तिक १८ मा तत्काल प्राप्त प्रमाणअनुसार लामिछाने दोषी देखिने भन्दै उनलाई थुनामा राखेर मुद्दाको बाँकी कारवाही अगाडि बढाउन आदेश दिएका थियो । त्यसपछि पुर्पंकका लागि थुनामा रहेका लामिछाने काठमाडौँ जिल्ला अदालतको आदेश बढेर गर्न माग गर्दै पाटन उच्च अदालत पुगेका थिए । पाटनका न्यायाधीशहरू ध्रंवराज नन्द र रमेश ढकालको संयुक्त इजलासले पुस २८ मा लामिछानेलाई धरोटी लिएर तारिखमा छाड्न आदेश दिएको थियो । भोलिपल्ट पुस २९ मा लामिछाने धरोटी बुझाएर छुटेका थिए ।

अदालतबाट सफाई पाइनसकेका तर धरोटी बुझाएर तारिखमा रही मुद्दाको प्रतिरक्षा गर्ने मौका पाएका लामिछानेलाई टिममा फर्काउन क्यानले किन हतारो गरिरहेको छ भन्ने स्पष्ट भएको छैन । लामिछानेको निलम्बन फुकुवाबारे क्यान अध्यक्ष चतुरबहादुर चन्द भन्छन्, ‘एकाएक थला थक्याम छाडेर विनाअनुमति बाहिरिएको पुष्टि भएपछि निलम्बन गरेका थियौं, चार महिना पूरै निलम्बन गरेपछि फुकुवा गरेको हो । अदालतले रोक लगाएबाहेकको अवस्थामा खेल किन रोक्ने भन्ने आधारमा फुकुवा गरेका हो । अदालतले नरोकेसम्म खेल्ने, अभ्यास गर्नेलगायतका व्यक्तिगत गतिविधिमा रोक लगाउने अधिकार क्यानलाई पनि छैन ।’

लामिछाने प्रकरणमा क्यानको हतारोलाई नेपाल टि-२० लिगमा भएको अनियमितमाथिको छानविनलाई विषयान्तर गर्ने ‘खेल’ का रूपमा समेत हेरिएको छ । सीआईडीले उक्त प्रतियोगितामा ‘लाइभ वेटिङ’ र ‘स्पट फिक्सिङ’ गरेको आरोपमा नेपाली राष्ट्रिय क्रिकेट टोलीका अलराउण्डर मोहम्मद आदिल आलम र पूर्वराष्ट्रिय क्रिकेटर महबुब आलमलाई पक्राउ गरिसकेको छ । नेपाल टि-२० लिगमा एकाएक ‘लाइभ वेटिङ’, ‘स्पट फिक्सिङ’, ‘भ्याच फिक्सिङ’, पारिश्रमिक विवाद

बार्सिलोना द अंकले अगाडि

रियल म्याड्रिड एक खेल कम खेलेको अवस्थामा पछाडि परेको हो

सेभिया (एएफपी)- राफिन्हा र रोबर्ट लेवान्डोस्कीको गोल सहयोगमा बार्सिलोनाले ला लिगामा बुधवार रियल बेटिसलाई २-१ ले पराजित गर्दै ८ अंकको अग्रता लिएको छ। यस जितसँगै क्याटलन क्लबले दोस्रो स्थानको रियल म्याड्रिडमाथि दबाव बढाएको छ। रियल एक खेल कम खेलेको अवस्थामा ८ अंक पछाडि परेको हो। फ्रान्सेली विंगर ओसमन डेम्बेले चोटको कारण केही साताबाहिर भएको अवस्थामा राफिन्हाले पाएको आवसरमा आफूलाई प्रमाणित गरेका हुन्। गत वर्ष लिड्सबाट बार्सिलोना आएपछि राफिन्हाले डेम्बेलेको उत्कृष्ट लयका कारण खेल्ने समय कमै पाएका थिए।

राफिन्हाले ६१ औं मिनेटमा गोल गर्दै बार्सिलोनालाई अग्रता दिलाए। तीन खेलको प्रतिबन्धबाट फर्किएका लेवान्डोस्कीले ८० औं मिनेटमा दोस्रो गोल गरे। जुलु कोन्डोले आफूलाई पोस्टमा गोल गरेपछि बेटिसले खेलमा खेलमा संघर्ष गर्दै अंक जोड्ने अवसर पाएको थियो तर बार्सिलोना जितबाट रोक्न सकेन।

'मेरो विचारमा राम्रो खेल भयो,' बार्सिलोनाका प्रशिक्षक जाभी हर्नान्डेजले भने, 'हामीले धेरै राम्रो खेल्छौं। निकै उत्कृष्ट भन्नु चाहन्छु।'

उनले थपे, 'निकै कठिन अवस्थामा हामीले धेरै राम्रो प्रदर्शन गर्छौं। नतिजाप्रति मात्रै होइन, हामीले जसरी खेल्छौं, यसमा धेरै खुसी

सेभिया ला लिगामा बार्सिलोनाका रोबर्ट लेवान्डोस्की (पहेँलो) को हेडर रोक्ने प्रयासमा रियल बेटिसका जर्मन फेज्जला।

छु। गिरोनाविस्ट्रुको खेलपछि हामीले धेरै सुधार गरेका छौं।'

गत साता सामान्य प्रदर्शनका बावजूद पनि क्याटलन प्रतिद्वन्दी गिरोनाविस्ट्रु १-० को जितसहित बार्सिलोनाले अग्रता तीनै खेलमा

जित हासिल गरेको थियो। तर, सेभियाविरुद्ध उच्चस्तरको प्रदर्शनसहित ३ अंक जोड्यो। आफूना समर्थकसामु वेटिसले राम्रो सुरुआत गरेको थियो। सुरुमै लुइस हर्नान्डेजको प्रयासमा एलेजान्द्रो बाल्देले उत्कृष्ट बचाउ

गरे। अर्कोतिर लेवान्डोस्कीको हेडरमा बल बाहिर गयो। फेज्जिले पनि बललाई पोस्टको दिशा दिन सकेनन्।

इन्भ्यान्ड
म्यानचेस्टर युनाइटेड ओल्ड ट्रान्फोर्डमा नोटिङहम फरेस्टलाई २-० ले हराएर समग्रमा ५-० को जितसहित लिग कपको फाइनल पुगेको छ।

एरिक टेन हागको टिमका लागि सेमिफाइनलको अन्तिम १७ मिनेटमा एन्थोनी मार्सियल र फ्रेडले गोल गरे। दोस्रो लेगको यो जितसँगै युनाइटेडले फेब्रुअरी २६ मा वेम्बलीमा हुने न्युकासलविरुद्ध फाइनल खेल्ने पक्का गर्‍यो। युनाइटेडले पछिल्लोपल्ट सन् २०१७ मा जोसे मोउरिन्होको पालोमा उपाधि जितेयता तीन व्यवस्थापक परिवर्तन भएको छ। त्यसयताको उपाधि खडेरी तोड्नका लागि टेन हाग एक जित नजिक आइपुगेका छन्।

रेड डेभिल्सले गत साता सिटी ग्राउन्डमा भएको पहिलो लेगमा ३-० को सफलता हात पारेको थियो। त्यो फराकिलो जितपछि टेन हागले टिममा खेलाडी परिवर्तन गर्ने अवसर पाएका थिए। उनले एफए कपको चौथो चरणमा शनिवार रिडिङविरुद्ध ३-१ को जितमा सहभागी मार्कस रासफोर्डसहित ६ खेलाडीलाई बेन्चमा राखेका थिए।

साफ यू-२० महिला च्याम्पियनशिप शुक्रबार बंगलादेशको ढाकामा सुरु हुँदैछ। पत्रकार सम्मेलनमा नेपालकी कप्तान प्रीति राई (रातो) सहित प्रतिस्पर्धी भारत, बंगलादेश र भुटानका कप्तान। नेपालले आज बंगलादेशसँग खेल्नेछ। तस्वीर सौजन्य: मिर कार्टुन

बन्द प्रशिक्षण टोलीमा प्रतिश

काठमाडौं (कास)- प्रतिश जिजी र सन्दीप लामिछानेलाई समेट्दै नेपालले नार्मिविया र स्कटल्यान्डविरुद्ध हुने विश्वकप लिग २ त्रिकोणात्मक शृंखलाका लागि शुक्रबार २० सदस्यीय टोली घोषणा गरेको छ। ६ दिनअघि घोषित टोलीमा २८ खेलाडी थिए।

प्रतिश र सन्दीप दुवै यसअघि घोषणा गरिएको २८ सदस्यीय प्रारम्भिक टोलीमा थिएनन्। तर विहीबार घोषित प्रारम्भिक टोलीमा दुवैलाई आश्चर्यजनक हिसावमा समेटिएको छ। देब्रेहाते मध्यम गतिका बलर प्रतिशले गत महिना नेपाल टोली-२० लिगमा पोखरा एभेनसबाट

खेल्दै राम्रो प्रभाव पारेका थिए। नाबालिग बलकारको आरोपमा अदालतमा मुद्दा चलिरहे पनि सन्दीप लामिछानेलाई बन्द प्रशिक्षणका लागि बोलाइएको छ।

घोषित २० सदस्यीय टोलीमा कुशल भुतेल, आसिफ शेख, ज्ञानेन्द्र मल्ल, कुशल मल्ल, रोहित पौडेल, आरिफ शेख, दीपेन्द्रसिंह ऐरी, गुलशन भा, करण केसी, सन्दीप लामिछाने, ललित राजवंशी, सन्दीप जोरा, भीम साकी, प्रतिश, कमलसिंह ऐरी, किशोर महता, मौसम ढकाल, सुयं तामाङ, सोमपाल कामी र अर्जुन साउद छन्। भेटान शरद भेषावकर, विनोद

भण्डारीसहित सागर ढकाल, अविनाश वोहरा, सिद्धान्त लोहनी, अनिल शाह, विक्रम सोब, भुवन कार्की, विवेक यादव र अंकित सुवेदी २० सदस्यीय टोलीबाट बाहिरिएका छन्। लिग २ मा नेपालको सातौं शृंखला फेब्रुअरी १४ देखि २१ सम्म त्रिवि क्रिकेट मैदान कीर्तिपुरमा आयोजना हुँदै छ। नेपालले फेब्रुअरी १४ मा नार्मिवियासँग पहिलो खेल खेल्नेछ। फेब्रुअरी १५ नार्मिविया र स्कटल्यान्ड, फेब्रुअरी १७ नेपाल र स्कटल्यान्ड, १८ मा नेपाल र नार्मिविया, २० मा नार्मिविया र स्कटल्यान्ड तथा फेब्रुअरी २१ मा नेपाल र स्कटल्यान्डबीच खेल हुनेछन्।

पारसले उद्घाटन गरे एक्सलेसियर कप

काठमाडौं (कास)- द एक्सलेसियर स्कूलको आयोजनामा नवौं एक्सलेसियर कप वास्केटबल तथा फुटबल प्रतियोगिता विहीवार सुरु भएको छ। प्रतियोगिताको राष्ट्रिय क्रिकेट टोलीका पूर्वकप्तान पारस खड्काले उद्घाटन गरे। पारसले स्वयम्भूस्थित एक्सलेसियरकै हातामा नवनिर्मित क्रिकेटको अभ्यासस्थल 'क्रिकसल' पनि उद्घाटन गरे। वास्केटबलमा सिनियर ब्याडजटर्फ रेंडियन्ट पब्लिक, मोडर्न इन्डियन स्कूल र नेपालयले विजयी सुरुआत गरेका छन्। रेंडियन्टले पिपुल्स स्पोर्ट्सलाई ४२-२८ स्कोरले पराजित गर्‍यो। रेंडियन्टका सन्तोष शर्माले १२ स्कोर गरे। आयुश राईको १२ स्कोरमा मोडर्नले पिपुल्सलाई २१-२० ले हरायो। नेपालयले एक्सलेसियरलाई १५-२ ले पराजित गर्दा निश्चल भण्डारीले ७ स्कोर गरे। गर्ल्स वास्केटबलमा संस्कृतिले द चाँदबाग स्कूललाई २५-६, रिब्लेले आयोजक एक्सलेसियरलाई ७-६ र एमआइएसले न्यु इरालाई १७-६ स्कोरले पछ्याए। संस्कृति रियाना महजनले ७, रिब्लेकी हुमा लिम्बूले ४ र एमआइएसकी प्राची सिंहले ९ स्कोर

जोडे। ब्याडज फुटबलको यू-१२ मा संस्कृति र स्वस्तिश्री गुरुकुल विजयी भए। संस्कृतिले रेंडियन्टलाई २-१ गोलले पराजित गर्‍यो। संस्कृतिका रोजो लखतिया र सोरभ कृष्णले १-१ गोल गरे। रेंडियन्टका रिजन बखालले १ गोल फर्काए। स्वस्तिश्रीले दोहोरो जित आत्मसात् गर्‍यो। स्वस्तिश्रीले एक्सलेसियरमाथि १-० को कठिन जित दर्ता गर्‍यो। दीपकर महजनले निर्णायक गोल गरे। अर्को खेलमा स्वस्तिश्रीले काभ्यालाई ३-० गोलले पराजित गर्‍यो। विजेताका रिजन गुरुङले २ गोल गरे भने १ गोल आत्मघाती रह्यो। ब्याडज फुटबलको यू-१६ मा एनआईसी एकेडेमी र होली भिजनले सफलता पाए। एनआईसीले काभ्यामाथि ६-० को सहज जित रच्यो। एनआईसीका अनिश जोशीले ४ तथा वाङ्गले गुरुङले २ गोल गरे। होलीभिजनले हार्टल्यान्डलाई ५-४ गोलले पराजित गर्‍यो। होली भिजनका प्रयासले ४ तथा सुशान्तले १ गोल गरे। हार्टल्यान्डका अनिश रोजराले २ तथा विकास गुरुङ र करन लामाले १-१ गोल गरे।

छोटकरी

अकीको जोडी अपराजित

काठमाडौं (कास)- नेपालका अकी जुवेन रावत र आरभसप्राट हाडाको जोडी आईटीएफ वर्ल्ड टैनिस् टुर जे ६० काठमाडौंअन्तर्गत सर्किट १ को ब्याडज डबल्समा विहीवार फाइनल पुगेको छ। सातदोबाटोस्थित टैनिस् कम्प्लेक्समा अकी र आरभको जोडीले भारतका सेहजसिंह पवार र प्रत्यशको जोडीलाई ६-३, ६-३ को सोफो सेटमा हरायो। उनीहरूको जोडीले फाइनलमा भारतका स्मिट निलेशभाइ पटेल र देवाशिपको जोडीविरुद्ध खेल्नेछ। अर्को सेमिफाइनलमा पटेलको जोडीले हडकडका होड क्यु लाउ र भारतका वंश नन्दलको जोडीलाई ६-३, ६-४ ले हरायो।

भेटानमा कपुरलाई स्वर्ण

काठमाडौं (कास)- एनसीसीएसका कपुर शर्मा पौडेलले पाँचौं सम्पन्न कप अन्तर्राष्ट्रिय टैवलटैनिस् प्रतियोगिताको भेटान ५५ वर्षमाथि पुरुष सिंगल्समा विहीवार स्वर्ण पदक जितेका छन्। लैनचौरस्थित राष्ट्रिय टैवलटैनिस् प्रशिक्षण केन्द्रमा भएको फाइनलमा कपुरले आयोजक टिम सम्पन्नका कपिल कुमारलाई १६-१४, ८-११, १६-१४, २-११, ११-७ को सेटमा पराजित गरे। टिम सम्पन्नका प्रकाश धाखा र गण्डकी प्रदेशका राजन सुब्बा तेश्रो भए। विभिन्न ७ स्पर्धा समावेश प्रतियोगितामा ४ स्वर्णको छिनोफानो भइसकेको छ। टिम इभेन्ट पुरुषमा भारतको ग्लोबल टैवलटैनिस् एकेडेमी र महिलामा नेपाल प्रहरी क्लब तथा भेटान ४० वर्षमाथि महिला सिंगल्समा जानभैरव डिल्लीवजार टैवलटैनिस् क्लबकी इन्दिरा पौडेल पराजुलीले स्वर्ण जितेका थिए।

टाइम्स र ह्वाइटहाउस च्याम्पियन

काठमाडौं (कास)- एलआरआई स्कूलको मैदानमा विहीवार भएको फाइनल खेलमा टाइम्सले सीसीआरसीलाई ७६-५२ ले पराजित गर्दै वास्केटबल उपाधि जितेको छ। फुटसल फाइनलमा ह्वाइटहाउस क्लब विजयी भएको छ। टोलीले केसीसीएसलाई ४-२ गोलले हरायो। वास्केटबलमा उत्कृष्ट खेलाडी टाइम्सका पारस केसी र फुटसलमा उत्कृष्ट खेलाडी ह्वाइटहाउसका समिर वन भए। प्रतियोगितामा २० क्लबको सहभागिता थियो। विजेता टिमलाई नागार्जुन नगरपालिकाका उपप्रमुख श्रीमती सुशीला अधिकारीले पुरस्कृत गरिन्। विजेताले २४ हजार र उपविजेताले १२ हजार रुपैयाँ पुरस्कार पाए।

थापाथली क्याम्पस विजयी

काठमाडौं (कास)- मदन भण्डारी स्पोर्ट्स एकेडेमी पुल्चोक सुनिटको आयोजनामा भएको पहिलो राष्ट्रिय अन्तरकलेज टिम च्याम्पियनतामा सबैभन्दा बढी म्याच प्लाइन्ट १२ (गेम प्लाइन्ट २०) का साथ थापाथली क्याम्पस 'ए' विजेता भएको छ। पुल्चोक क्याम्पस गिन म्याच प्लाइन्ट १२ (गेम प्लाइन्ट १९.५) सहित उपविजेता भयो। म्याच प्लाइन्ट ११ (गेम प्लाइन्ट १७) सहित पुल्चोक क्याम्पस ह्वाइट तेश्रो स्थान भएको हो। पहिलोले ४० हजार, दोस्रोले २५ हजार र तेश्रोले १५ हजार रुपैयाँ र आकर्षक उपहार प्राप्त गर्नेछन्। पुल्चोक लाइब्रेरी हलमा स्पर्धा ७ चरणसम्म भएको थियो। ललितपुर महानगरपालिकाको सहयोग र गोल्डेनगेट कलेजको प्रायोजनमा भएको प्रतियोगितामा ३४ टिमले भाग लिएको संयोजक महेश खड्काले जनाए।

दमक Musical Jatra
Music. Comedy. Fun

प्रवेश निःशुल्क

शनिबार माघ २९, २०७९
पशुहाट, दमक बसपार्क

DOOR OPENS AT 3 PM

Laure & The Bad Kompany

Sugam Pokharel

Pritam Acharya

Harke Halder Team

Manoj Gajurel

स्थानीय आवश्यकता हेरेर योजना बनाउन आग्रह

गोरखा (कास)- स्थानीय आवश्यकतालाई मध्यनजर गरेर योजना तथा कार्यक्रममा वजेट विनियोजन गर्ने जनप्रतिनिधिले संघ र प्रदेश सरकारलाई आग्रह गरेका छन्। विहीवारको जिल्लासभामा जन प्रतिनिधिले स्थानीय तहको अपनत्व नहुने, स्रोतसाधन खेर जाने र दोहोरो, लेहोरोपना हुने जोखिम बढेको बताए।

हादिक समवेदना... स्वर्गारोहण... स. बिस्नादेवी मल्ल... कान्तिपुर एफ.एम. प्रा.लि.को कार्यक्रम विभागमा कार्यरत सहकर्मी कृष्ण मल्लकी ममतामयी माता बिस्नादेवी मल्लको अनामयिक स्वर्गारोहण भएकोले विद्वंगत आत्माको चिरशान्तिको कामना गर्दै हादिक श्रद्धाञ्जनी अर्पण गर्दछौं। साथै यस दुःखद घडीमा शोकसन्तप्त परिवारजनप्रति हादिक समवेदना प्रकट गर्दछौं।

४३ महिनामा ११ सय मिटर कालोपत्र

मिटर कालोपत्र

गत साउनमा निर्माण सम्पन्न गर्नुपर्ने १ सय १४ किलोमिटर सडकखण्डको बुधबारसम्म २३ प्रतिशत मात्र काम

पूर्वपश्चिम राजमार्गअन्तर्गत पूर्वी नवलपरासीको भेंडावारीदेखि पश्चिम हर्कपुरसम्म ११ सय मिटर एक लेन सडक कालोपत्र गरिँदै। चिनियाँ ठेकेदार कम्पनीले काम थालेको ४३ महिनापछि यो सडक कालोपत्र गरेको हो।

पूर्व-पश्चिम राजमार्ग फराकिलो पार्ने काम सुरु गरेको ४३ महिनापछि ११ सय मिटर सडक कालोपत्र भएको छ। राजमार्गको भेंडावारी-हर्कपुर खण्डमा कालोपत्र भएको छ। ठेकेदार कम्पनीका कन्सल्टेन्ट इन्जिनियर राकेश झाका अनुसार कालोपत्र गरिएको उक्त खण्डमा ६ सेन्टिमिटर बाक्लो पिच गरिएको हो। त्यहाँ अर्को ४ सेन्टिमिटर कालोपत्र थपिनेछ। महिना राजमार्ग ठेक्का लिएको ४३ महिनापछि राजमार्गमा पहिलो पटक यति लामो पिच देखा पाइएको हो।

मिटरसम्म पुऱ्याइएको हो। ६ लेनको सडकअन्तर्गत पहिलो पटक परीक्षणका लागि एक लेन मात्र कालोपत्र गरिएको हो। यसै ठाउँमा थप अर्को लेन पनि कालोपत्र गरेर आवागमन खोल्ने कि अन्त्य गर्ने भन्नेमा प्राविधिककीच छलफल भइरहेको इन्जिनियर भाले बताए। राजमार्ग निर्माणको काम कछुवा गतिमा भइरहेको भनेर आलोचना भइरहेका बेला कालोपत्र गर्ने गरी काम सुरु गरियो। राजमार्गमा पहिलो पटक एक लेनमा कालोपत्र भएको हो। उपप्रधानमन्त्री नारायणकाजी श्रेष्ठले गतसाता राजमार्गको स्थलगत निरीक्षण गरेर चाँडो निर्माण सक्न आग्रह गरेका थिए। राजमार्ग ठेक्का लिएको ३ वर्षको अवधिमा सडक निर्माणको काम सम्पन्न गरेर नेपाल सरकारलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्ने

सम्झौता भए पनि यो खण्डमा बुधवारसम्म २३ प्रतिशत मात्र काम सम्पन्न भएको छ। गत साउन २२ मा ३ वर्षे अवधि सकिँदैसकेका कारण फेरि एक वर्ष समयावधि थपिएको छ। बुटवल-नारायणगढ सडक खण्डको १ सय १४ किलोमिटर राजमार्ग फराकिलो पार्ने चिनियाँ ठेकेदार कम्पनी अग्रिका स्टेड इन्जिनियरिङ कर्पोरेसनले करिब १७ अर्बमा ठेक्का लिएको हो। राजमार्ग फराकिलो पार्ने भन्दाै पुरानो कालोपत्र उद्दिनेर छाडेका कारण राजमार्गमा दुर्घटनाको जोखिम बढेको छ। बजार क्षेत्रमा ६ लेन, दाउन्ने र जंगल क्षेत्रमा ३ लेनको सडक निर्माण गर्न लागिएको हो। राजमार्ग निर्माणका क्रममा राजमार्गमा धूलो उड्न नदिन पानी हाल्नुपर्ने सम्झौता भए पनि निर्माता पानी नहाल्दा राजमार्ग किनारका घर र पसल दिनहुँ धुलाहने हुने गरेका छन्।

पूर्वपश्चिम राजमार्गअन्तर्गत पूर्वी नवलपरासीको भेंडावारीदेखि पश्चिम हर्कपुरसम्म ११ सय मिटर एक लेन सडक कालोपत्र गरिँदै। चिनियाँ ठेकेदार कम्पनीले काम थालेको ४३ महिनापछि यो सडक कालोपत्र गरेको हो।

वर्गीकृत विज्ञापन

घर जग्गा - भकण्डे हाडवेमा १ रोपनी १,२०,००,०००/- ... घरजग्गा खिदीबिकी १२०-गढ जमीन विक्रीमा १६४५०२४१०४...

सम्पर्क - सस्तोमा Cashdeposit घरजग्गा लोननिर्देशित फिर्ताफुका ११०४०२०५०...

निर्माण सफाई - मोसलवाट सेफ्टीटाइली इलमगाल जामखोले ११४०४४२७२८...

भाडामा - इलमगाल टवाइलेट जामखोले सस्तोमा ११४०५०७०१०...

चाहियो - इलमगाल टवाइलेट जामखोले सस्तोमा ११४०५०७०१०...

Lower Secondary Math Baluwater - बसुन्धाराचोकमा कर्मचारी १०,५००-२५,५००/-

मर्मत - इलमगाल टवाइलेट जामखोले सस्तोमा ११४०५०७०१०...

उपचार - कान्तिपुर एफ.एम. प्रा. लि. परिवार

कुनै पनि कम्पनीका नयाँ तथा पुरानो गाडीहरू खरिद बिक्री तथा सट्टापट्टाका लागि हामीलाई सम्झनुहोस्

वर्गीकृत विज्ञापन साधारण प्रति शब्द रु. ४५/- बोल्ड प्रति शब्द रु. १००/- वर्गीकृत डिस्प्ले श्याम/श्वेत रु. ३०००/- स्पट कलर रु. ३५००/- मल्टी कलर रु. ५०००/-

मायादेवी मन्दिरको गजुर मर्मत

पुनः हेर्न पाएपछि खुसी

लुम्बिनी (कास)- विश्व सम्पदास्थल लुम्बिनीमा रहेको मायादेवी मन्दिरको गजुर मर्मत गरिएको छ।

लुम्बिनी विकास कोषका सदस्य-सचिव सानुपराजा शास्त्रले भने, 'दाताले आफ्नो नाम प्रचारमा ल्याउन नचाहेकाले गोप्य राखिएको छ।'

आंखाको ज्योति गुमाएर सास्ती खेपिरहेका अधिकांश वृद्धवृद्धाको गाउँमै आंखा शिविरमार्फत निःशुल्क उपचार

पाल्पाको पूर्वखोला गाउँपालिका-३, रिङनेरह पूर्वखोलामा आयोजित शिविरमा वृद्धवृद्धाको आँखा चेकजाँच तथा शल्यक्रिया गरिँदै ।

तास्विर : माधव कान्तिपुर

माधव अर्याल (पाल्पा) पूर्वखोला गाउँपालिका-४, देवीनगर वलीपोखराका नरवहादुर जर्घले एउटा आँखाले देखे नसकेको वर्षौं भएको थियो।

उपचार गरेर फेरि देखे पाउँला भन्ने नै लागेको थियो, उनले भनिन्, 'निःशुल्क उपचार गरी अहिले राम्रोसँग देखे पाउँदा निकै खुसी लागेको छ।'

लागेको सुनाए। गाउँपालिका अध्यक्ष ननुवहादुर थापाका अनुसार गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रममा सबै वडामा आँखा शिविर राख्ने निर्णय भएको थियो।

घर पठाइएको उनले बताए। भौगोलिक विकटता र विपन्नताका कारण आँखा नदेख्ने पनि कैयौंलाई नभन्ने र देखे छाडेपछि दुईदिनभन्दा भएर बस्न नदिनाका लागि मोतीविन्दु देखिएकाहरूको शल्यक्रिया गर्ने व्यवस्था गाउँपालिकाले मिलाएको स्वास्थ्य शाखा प्रमुख मोहन ढकालले बताए।

Advertisement for 'Hartik Samvedana' (हार्दिक समवेदना) featuring a portrait of a woman and text about a social welfare program.

वर्गीकृत विज्ञापन

A large grid of classified advertisements containing various notices, lost items, and business listings.

Advertisement for 'Kunai Pani' (कुनै पनि कम्पनीका नयाँ तथा पुरानो गाडीहरू खरिद बिच्री तथा सट्टापट्टाका लागि हामीलाई सम्भन्डोस्) listing various car dealerships and their contact information.

Advertisement for 'Kunai Pani' (कुनै पनि कम्पनीका नयाँ तथा पुरानो गाडीहरू खरिद बिच्री तथा सट्टापट्टाका लागि हामीलाई सम्भन्डोस्) featuring a grid of car models and prices.

